

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY**

Evidenčné číslo: 103002/I/2014/1335065275

**UPLATŇOVANIE AKVIZIČNEJ METÓDY
NA JEDNOTLIVÉ DRUHY PODNIKOVÝCH
KOMBINÁCIÍ PODĽA IFRS 3**

Diplomová práca

2014

Bc. Eka Dugladze

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY**

**UPLATŇOVANIE AKVIZIČNEJ METÓDY
NA JEDNOTLIVÉ DRUHY PODNIKOVÝCH
KOMBINÁCIÍ PODĽA IFRS 3**

Diplomová práca

Študijný program: Účtovníctvo a audítorstvo

Študijný odbor: 6209 Účtovníctvo

Školiace pracovisko: Katedra účtovníctva a audítorstva FHI

Vedúci záverečnej práce: Ing. Renáta Hornická, PhD.

Bratislava 2014

Bc. Eka Dugladze

1335065275

Ekonomická univerzita v Bratislave
Fakulta hospodárskej informatiky

ZADANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Meno a priezvisko študenta: Bc. Eka Dugladze
Študijný program: Účtovníctvo a audítorstvo (Jednoodborové štúdium, inžiniersky II. st., denná forma)
Študijný odbor: 3.3.12 Účtovníctvo
Typ záverečnej práce: Inžinierska záverečná práca
Jazyk záverečnej práce: Slovenský

Názov: Uplatňovanie akvizičnej metódy na jednotlivé druhy podnikových kombinácií podľa IFRS 3

Anotácia: Diplomová práca rieši problematiku podnikových kombinácií podľa IFRS. Diplomová práca prezentuje akvizičnú metódu účtovania podnikových kombinácií ako jedinou metódu účtovania podnikových kombinácií podľa IFRS 3 a analyzuje jej uplatnenie pri jednotlivých podnikových kombináciách (jednoduchá podniková kombinácia, podniková kombinácia so vznikom nekontrolujúceho podielu, spätná akvizícia, postupná akvizícia, podnikové kombinácie bez poskytnutej protihodnoty).

Vedúci: Ing. Renáta Hornická, PhD.
Katedra: KÚA FHI - Katedra účtovníctva a audítorstva FHI
Dátum zadania: 18.10.2012

Dátum schválenia: 19.10.2012

doc. Ing. Miloš Tumpach, PhD.
vedúci katedry

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracovala samostatne a že som uviedla všetku použitú literatúru.

Dátum: 28. 04. 2014

.....
Bc. Eka Dugladze

Pod'akovanie

Týmto sa chcem pod'akovať vedúcej diplomovej práce, Ing. Renáte Hornickej, PhD., za odborné vedenie poskytnuté pri písaní práce, cenné rady, pripomienky a konzultácie. Moje pod'akovanie za morálnu podporu a trpezlivosť patrí rodine a priateľom.

ABSTRAKT

DUGLADZE, Eka: *Aplikácia akvizičnej metódy na vybrané druhy podnikových kombinácií podľa IFRS 3 Podnikové kombinácie*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta Hospodárskej informatiky; Katedra účtovníctva a audítorstva. – Vedúca záverečnej práce: Ing. Renáta Hornická, PhD. – Bratislava: FHI EU, 2014, 65 s.

Cieľom diplomovej práce je analyzovať uplatnenie akvizičnej metódy na jednotlivé druhy podnikových kombinácií podľa Medzinárodného štandardu pre finančné vykazovanie 3 *Podnikové kombinácie* v platnom znení. Práca je rozdelená do troch kapitol. Obsahuje 10 tabuliek a 10 ilustrácií. Prvá kapitola je venovaná historickému vývoju štandardov uplatňujúcich účtovanie podnikových kombinácií až po aktuálne znenie, definícií krokov akvizičnej metódy a vymedzeniu jednotlivých druhov podnikových kombinácií v súvislosti so spôsobom akým vznikli. V ďalšej časti sa charakterizuje hlavný cieľ a čiastkové ciele diplomovej práce. Druhá kapitola objasňuje metodiku diplomovej práce a metódy skúmania. Záverečná kapitola obsahuje výsledky diplomovej práce. Výsledkom riešenia danej problematiky je analýza aplikácie akvizičnej metódy na jednotlivé druhy podnikových kombinácií.

Kľúčové slová: podniková kombinácia, akvizičná metóda, IFRS 3, goodwill, nekontrolujúci podiel, reálna hodnota

ABSTRACT

DUGLADZE, Eka: The application of the acquisition method on specific types of business combinations according to International Financial Reporting Standards 3 *Business Combinations*. – The University of Economics in Bratislava. Faculty of Business Informatics; Department of Accounting and Auditing. – The Supervisor: Ing. Renáta Hornická, PhD. – Bratislava: FHI EU, 2014, 65 s.

The purpose of diploma thesis is to analyse applying of the acquisition method on different types of business combinations according to the current version of International Financial Reporting Standards 3 *Business combinations*. Thesis is divided in 3 parts and includes 10 tables and 10 illustrative examples. First chapter is devoted to the historical development of standards related to the business combinations, definition of steps required by applying the acquisition method and defining of specific business combination in respect of the manner in which they have occurred. The next chapter defines primary and secondary aims of diploma thesis. This chapter also explains methodology of the thesis and research methods. The final chapter contains the results of the thesis. The result of the research is analysis of applying the acquisition method on different types of business combinations.

Key words: business combinations, the acquisition method, IFRS 3, goodwill, non-controlling interest, fair value

OBSAH	str.
Úvod	8
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí	10
1.1 Historický vývoj štandardov upravujúcich podnikové kombinácie	10
1.2 Charakteristika akvizičnej metódy	11
1.2.1 Identifikácia nadobúdateľa	13
1.2.2 Určenie dátumu akvizície	16
1.2.3 Vykazovanie a oceňovanie nadobudnutého identifikovateľného majetku, prevzatých záväzkov a každého nekontrolujúceho podielu v nadobúdanom subjekte	17
1.2.4 Vykazovanie a oceňovanie goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy	24
1.3 Vymedzenie jednotlivých druhov podnikových kombinácií podľa IFRS 3	26
2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania	28
3 Výsledky práce a diskusia	30
3.1 Aplikácia akvizičnej metódy na podnikové kombinácie s poskytnutou protihodnotou	30
3.1.1 Jednoduchá podniková kombinácia	30
3.1.2 Podniková kombinácia so vznikom nekontrolujúceho podielu	40
3.1.3 Spätná akvizícia	46
3.1.4 Postupná akvizícia	56
3.2 Podniková kombinácia realizovaná bez poskytnutej protihodnoty	60
3.2.1 Podniková kombinácia realizovaná odkúpením vlastných akcií	61
3.2.2 Podniková kombinácia realizovaná zánikom menšinového veta práva	63
3.2.3 Podniková kombinácia na základe zmluvy	63
3.2.4 Podniková kombinácia vzájomných podnikov	64
Záver	67
Zoznam použitej literatúry	70
Zoznam ilustratívnych príkladov a tabuliek	71

Úvod

V dôsledku svetovej globalizácie ekonomiky možno v posledných desaťročiach sledovať nárast počtu fúzií a akvizícií, ktoré sa uskutočňujú predovšetkým medzi vyspelými krajinami. Za účelom ekonomickej expanzie, globálnej konkurencieschopnosti a znižovania nákladov jeden podnik získava kontrolu nad jedným alebo viacerými podnikmi. V odbornej terminológii účtovníctva sa fúzie a akvizície označujú všeobecne ako podnikové kombinácie.

V podmienkach rozvoja a prehlbovania medzinárodných ekonomických vzťahov narastá aj význam ekonomických informácií, čo vyvoláva postupnú harmonizáciu účtovníctva. Cieľom harmonizačných snáh v účtovníctve je zabezpečenie porovnateľnosti účtovných závierok, spoľahlivosť a zrozumiteľnosť účtovných informácií medzi jednotlivými podnikmi, ale aj krajinami.

Problematike podnikových kombinácií sa venuje Medzinárodný štandard pre finančné vykazovanie 3 *Podnikové kombinácie*, ktorého cieľom je zlepšiť relevantnosť, spoľahlivosť a porovnateľnosť informácií, ktoré o podnikovej kombinácii a jej vplyvoch uvádza vykazujúca účtovná jednotka vo svojej účtovnej závierke. Pre dosiahnutie tohto cieľa stanovuje štandard zásady a požiadavky na to, ako nadobúdateľ vo svojej účtovnej závierke vykazuje a oceňuje nadobudnutý identifikovateľný majetok a každý nekontrolujúci podiel v nadobúdanom subjekte, vykazuje a oceňuje goodwill nadobudnutý v podnikovej kombinácii alebo zisk z výhodnej kúpy a ako určí, ktoré informácie zverejní na to, aby umožnil používateľom svojej účtovnej závierky vyhodnotiť podstatu a finančné vplyvy podnikovej kombinácie¹.

Aktuálne znenie IFRS 3 *Podnikové kombinácie* je výsledkom spoločného úsilia Rady pre Medzinárodné účtovné štandardy (IASB) a Rady pre štandardy finančného účtovania (FASB). Celý proces zbližovania medzinárodných účtovných štandardov prebiehal v dvoch fázach. Rady sa v prvej fáze projektu, v ktorej rozhodnutia prijímali oddelene, zhodli, že všetky podnikové kombinácie sú akvizíciami.

Druhú fázu riešili rady spoločne s cieľom zlepšenia účtovania a vykazovania podnikových kombinácií a prijatia identických záverov. Pôvodný štandard používal na zaúčtovanie podnikovej kombinácie tzv. nákupnú metódu. Keďže sa podnikové kombinácie môžu realizovať rôznymi spôsobmi, nie len s poskytnutou protihodnotou, rady sa rozhodli

¹ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, odsek IN4.

používať ako názov metódy účtovania podnikových kombinácii akvizičná metóda, ktorá vystihuje aj ostatné spôsoby nadobudnutia podniku. Druhá fáza projektu sa zaoberala návodom na používanie akvizičnej metódy.

Podnikové kombinácie vznikajú rôznymi spôsobmi. Nadobúdateľ získava právomoc riadiť prevádzkové a finančné zábery inej účtovnej jednotky výmenou za protihodnotu, ktorá môže byť formou peňazí, ostatného majetku, podniku alebo dcérskej spoločnosti nadobúdateľa, podmieneného plnenia, kmeňových alebo prioritných nástrojov vlastného imania, opcií, warrantov a členských podielov v podielových združeniach. K podnikovej kombinácii však môže dôjsť bez poskytnutia protihodnoty, ako napríklad odkúpením vlastných akcií, zánikom menšinového veto práva, na základe zmluvy alebo realizované kombináciou vzájomných podnikov.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

Problemátike podnikových kombinácií sa venuje Medzinárodný štandard pre finančné vykazovanie 3 *Podnikové kombinácie* (ďalej iba IFRS 3²), ktorý bol revidovaný v roku 2008. IFRS 3 kladie požiadavky na charakteristiku transakcie alebo inej udalosti ako podnikovej kombinácie. Ako jedinou metódu účtovania podnikových kombinácií, ktoré vznikli v súvislosti s IFRS 3, uznáva akvizičnú metódu, ktorá si vyžaduje chronologické splnenie štyroch bodov. Sú nimi identifikácia nadobúdateľa, určenie dátumu akvizície, vykazovanie a oceňovanie nadobudnutého identifikovateľného majetku, prevzatých záväzkov a všetkých nekontrolujúcich podielov v nadobúdanom subjekte a vykazovanie a oceňovanie goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy.

1.1 Historický vývoj štandardov upravujúcich podnikové kombinácie

Problemátike podnikových kombinácií sa začal venovať Výbor pre medzinárodné účtovné štandardy (International Accounting Standards Committee IASC) a na jeho činnosť nadviazala aj Rada pre medzinárodné účtovné štandardy (International Accounting Standards Board, ďalej iba IASB)³. Prvý štandard, ktorý upravoval podnikové kombinácie, IAS 22 *Účtovníctvo pre podnikové kombinácie* bol vydaný v novembri 1983 s účinnosťou od 1. januára 1985. IAS 22 bol dvakrát novelizovaný, pričom sa zmenil jeho názov na Podnikové kombinácie.

IAS 22 rozlišoval dva typy podnikových kombinácií – akvizíciu, pri ktorej musel vždy byť identifikovaný nadobúdateľ a zlúčenie (spojenie), pri ktorom nebolo možné identifikovať nadobúdateľa. Podľa IAS 22 bolo možné aplikovať nákupnú metódu pre akvizíciu alebo metódu združenia podielov pre zlúčenie (spojenie)⁴.

Po roku 2001, kedy bola založená Rada IASB, nadviazala na činnosť svojho predchodcu a bol podaný návrh nového IFRS upravujúceho podnikové kombinácie, ktorého prijatím v roku 2004 bol IAS 22 vrátane jeho interpretácií zrušený a nahradený štandardom IFRS 3 v plnom rozsahu. Na zlepšenie kvality účtovania podnikových kombinácií

² IFRS (International Financial Reporting Standard) – Medzinárodný štandard pre finančné vykazovanie.

³ PARIŠOVÁ, R. 2010. *Podnikové kombinácie podľa IFRS*. Bratislava: IuraEdition, 2010. s. 21. ISBN 978-80-8078-330-3.

⁴ PARIŠOVÁ, R. 2010. *Podnikové kombinácie podľa IFRS*. Bratislava: IuraEdition, 2010. s. 22. ISBN 978-80-8078-330-3.

a dosiahnutie medzinárodného zblíženia v tejto oblasti bol ďalej novelizovaný. Od 1. júla 2009 nadobudol účinnosť revidovaný IFRS 3 (2008). Revidovaný IFRS 3 *Podnikové kombinácie* je súčasťou spoločného úsilia Rady pre Medzinárodné účtovné štandardy (IASB) a Rady pre štandardy finančného účtovania (FASB) na zlepšenie finančného vykazovania a podporovania zblížovania medzinárodných účtovných štandardov.

Obe Rady sa rozhodli riešiť účtovanie podnikových kombinácií vo dvoch fázach. IASB a FASB prijímali rozhodnutia v prvej fáze oddelene. FASB uzavrela prvú fázu v júni 2001 vydaním FASB štandardu č. 141 *Podnikové kombinácie*. IASB uzavrela prvú fázu v marci 2004 vydaním predošlej verzie IFRS 3 *Podnikové kombinácie*. Primárny záver Rád v prvej fáze projektu bol ten, že takmer všetky podnikové kombinácie sú akvizíciami. Na základe toho sa Rady rozhodli požadovať používanie jedinej metódy účtovania o podnikových kombináciách – akvizičnú metódu⁵.

Druhá fáza projektu sa zaoberala návodom na používanie akvizičnej metódy. Rady dospeli k záveru, že vo finančnom vykazovaní by sa mohlo dosiahnuť významné zlepšenie, ak by mali podobné štandardy a účtovanie o podnikových kombináciách. Preto sa rozhodli viesť druhú fázu projektu ako spoločné úsilie s cieľom dosiahnuť rovnaký záver. Rady ukončili druhú fázu projektu vydaním štandardu IFRS 3, štandardu FASB č. 141(revidovaný 2007) *Podnikové kombinácie*, súvisiacich zmien IAS 27 *Konsolidovaná a individuálna účtovná závierka* a štandardu FASB č. 160 *Nekontrolujúce podiely v konsolidovaných účtovných závierkach*. Súčasné znenie akvizičnej metódy je výsledkom druhej fázy projektu⁶.

1.2 Charakteristika akvizičnej metódy

IFRS 3 vyžaduje, aby účtovná jednotka zaúčtovala každú podnikovú kombináciu v jeho pôsobnosti akvizičnou metódou⁷. Hlavnou zásadou štandardu je vykazovanie nadobudnutého majetku a prevzatých záväzkov ich reálnou hodnotou v deň akvizície a zverejňovanie informácií, ktoré umožňujú používateľom zhodnotiť charakter a finančné dopady akvizície⁸.

⁵ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, Dôvody pre vydanie IFRS, odsek IN1.

⁶ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, Dôvody pre vydanie IFRS, odsek IN2.

⁷ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, odsek 4.

⁸ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, Dôvody pre vydanie IFRS, odsek IN5.

Za účelom zlepšenia relevantnosti, spoľahlivosti a porovnateľnosti informácií o podnikových kombináciách bola prijatá akvizičná metóda. K podnikovej kombinácii môže dôjsť aj v prípade absencie nákupnej transakcie, preto bol termín nákupná metóda nahradený akvizičnou metódou. Dôvodom pre osvojenie akvizičnej metódy bol fakt, že je vhodná pre účtovanie všetkých podnikových kombinácií, v ktorých jeden subjekt získa kontrolu nad jedným alebo viacerými podnikmi a vo všeobecnosti ide o transakcie, v ktorých sa nadobudol majetok a vznikli alebo boli prevzaté záväzky. Jej výsledkom sú informácie, ktoré sú porovnateľné s ostatnými účtovnými informáciami.

Na to, aby mohla účtovná jednotka uplatniť akvizičnú metódu, musí transakcia alebo iná udalosť predstavovať podnikovú kombináciu. Ide o transakciu alebo inú udalosť, v rámci ktorej nadobúdateľ dosiahne ovládanie jedného alebo viacerých podnikov, pričom podnik predstavuje integrovaný súbor činností a aktív, ktorý je možné vykonávať a riadiť na účely dosiahnutia výnosnosti vo forme dividend, nižších nákladov alebo iných ekonomických úžitkov⁹.

Uplatňovanie akvizičnej metódy si vyžaduje identifikáciu nadobúdateľa, určenie dátumu akvizície, vykazovanie a oceňovanie nadobudnutého identifikovateľného majetku prevzatých záväzkov a všetkých nekontrolujúcich podielov v nadobúdanom subjekte a vykazovanie a oceňovanie goodwillu a zisku z výhodnej kúpy.

Podniková kombinácia môže byť z právnych, daňových alebo iných dôvodov konštruovaná rozličnými spôsobmi, pričom medzi ne patria aj tieto situácie¹⁰:

- jeden subjekt (nadobúdaný podnik) sa stane dcérskou spoločnosťou druhého subjektu (nadobúdateľa),
- alebo čistý majetok jedného alebo viacerých podnikov sa právne zlúčia do nadobúdateľa,
- jedna kombinujúca sa účtovná jednotka prevedie svoj čistý majetok na inú kombinujúcu sa účtovnú jednotku,
- vlastníci kombinujúcej sa účtovnej jednotky prevedú svoje podiely na vlastnom imaní na vlastníkov inej kombinujúcej sa účtovnej jednotky,

⁹ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, Príloha A: Definícia pojmov.

¹⁰ Delloite. *Business combinations and changes in ownership interests*. [online]. London: Delloite Touche Tohmatsu, 2008. Dostupné na internete: <http://www.iasplus.com/en/publications/global/guides/pub2690>.

- dve alebo viac kombinujúcich sa účtovných jednotiek prevedie svoj čistý majetok, alebo vlastníci týchto jednotiek prevedú svoje podiely na vlastnom imaní do novovytvorenej účtovnej jednotky (čo sa niekedy označuje ako „roll up transakcia“ alebo „put-together transakcia“), alebo
- skupina bývalých vlastníkov jednej z kombinujúcich sa účtovných jednotiek ovládne kombinovanú účtovnú jednotku.

Ovládnutie nadobúdaného subjektu môže nastať viacerými spôsobmi, napríklad poskytnutím peňazí, peňažných ekvivalentov alebo iného majetku¹¹, prostredníctvom vzniku záväzkov, emitovaním podielov na vlastnom imaní, poskytnutím viac ako jedného typu plnenia alebo bez poskytnutia protihodnoty.

1.2.1 Identifikácia nadobúdateľa

IFRS 3 charakterizuje nadobúdateľa ako účtovnú jednotku, ktorá dosiahne ovládanie nadobúdaného subjektu a nadobúdaný subjekt ako podnik alebo podniky, ktorých ovládanie nadobúdateľ dosiahne v podnikovej kombinácii¹². V rámci každej podnikovej kombinácii musí byť jedna z kombinujúcich sa účtovných jednotiek identifikovaná ako nadobúdateľ¹³.

Na identifikovanie nadobúdateľa a stanovenie východiska pri určení existencie vzťahu medzi materským a dcérskym podnikom sa najprv použije návod uvedený v IAS 27 *Konsolidovaná a individuálna účtovná závierka*. Kritéria IAS 27 (2008) sú dôležité pri testovaní, či v rámci podnikovej kombinácie vznikol vzťah materský podnik – dcérsky podnik, pričom definuje materský podnik ako podnik, ktorý má aspoň jeden dcérsky podnik a dcérsky podnik ako podnik kontrolovaný materským podnikom¹⁴. Z toho vyplýva, že kľúčovým kritériom identifikovania nadobúdateľa je kontrola. IFRS 3 tiež prevzal z IAS 22 usmernenie definujúce pojem kontrola. Kontrola predstavuje právomoc riadiť finančné a prevádzkové postupy inej jednotky, s cieľom získať úžitky z jej aktivít.

¹¹ Vrátane čistého majetku, ktorý tvorí podnik.

¹² IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, Príloha A: Definícia pojmov.

¹³ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, odsek 6.

¹⁴ PARIŠOVÁ, R. 2010. *Podnikové kombinácie podľa IFRS*. Bratislava: IuraEdition, 2010. s. 93. ISBN 978-80-8078-330-3.

Kritéria, uvedené v IAS 27 možno zhrnúť a definovať ako faktory, ktoré sú založené na výške hlasovacích práv v inom podniku¹⁵. Kontrola vznikne, ak subjekt (podnik) vlastní viac ako 50% hlasovacích práv v inom podniku, ak sa nepreukáže že toto vlastníctvo hlasovacích práv nezabezpečuje kontrolu. Subjekt (podnik) však môže kontrolu získať aj v prípade vlastníctva menej ako 50% hlasovacích práv v inom podniku, ak má iné práva (napr. právo riadiť na základe zmluvy alebo stanov, právo menovať a odvolávať členov predstavenstva a ďalšie), ktoré mu umožňujú vykonávať kontrolu. Pri posudzovaní výšky hlasovacích práv sa zohľadňujú aj potenciálne hlasovacie práva.

Ustanovenia týkajúce sa konsolidovanej účtovnej závierky z IAS 27 sú nahradené Medzinárodným štandardom finančného vykazovania 10 *Konsolidácia účtovnej závierky*. IFRS 10 je účinný pre obdobie začínajúce 1. januára 2013 a neskôr. V rámci členských štátov je povolená neskoršia aplikácia a to najneskôr od 1. 1. 2014. Štandard IAS 27 ďalej rieši iba individuálnu účtovnú závierku.

Ak došlo k podnikovej kombinácii, ale uplatnenie návodu uvedeného v IAS 27 jasne nenaznačuje, ktorá z kombinujúcich sa účtovných jednotiek je nadobúdateľom, berú sa pri tomto určovaní do úvahy faktory, ktoré stanovuje IFRS 3, pričom nadobúdateľ je charakterizovaný vzhľadom na typ poskytnutej protihodnoty v podnikovej kombinácii a spôsobu uskutočnenia podnikovej kombinácie.

V podnikovej kombinácii, ktorá je zrealizovaná primárne prostredníctvom poskytnutia peňazí alebo iného majetku alebo vzniku záväzkov je nadobúdateľom zvyčajne účtovná jednotka, ktorá prevádza peniaze alebo iný majetok, alebo ktorej vznikajú záväzky. V podnikovej kombinácii realizovanej primárne prostredníctvom výmeny podielov na vlastnom imaní je nadobúdateľom zvyčajne tá účtovná jednotka, ktorá emituje svoje podiely na vlastnom imaní.

Pri identifikácii nadobúdateľa v podnikovej kombinácii treba však zvážiť aj ďalšie otázky, ktorých zodpovedanie pomáha pri identifikácii nadobúdateľa:

- Aké sú relatívne hlasovacie práva kombinujúcej sa účtovnej jednotky po podnikovej kombinácii? Nadobúdateľom je zvyčajne tá kombinujúca sa účtovná jednotka, ktorej vlastníci ako skupina získajú najväčšiu pomernú čas hlasovacích práv v kombinovanej

¹⁵ PARIŠOVÁ, R. 2010. *Podnikové kombinácie podľa IFRS*. Bratislava: IuraEdition, 2010. s. 93. ISBN 978-80-8078-330-3.

účtovnej jednotke. Pri posudzovaní ktorej skupine vlastníkov prináleží najväčšia pomerná časť hlasovacích práv sa berie do úvahy existencia všetkých nezvyčajných alebo osobitných dohôd o hlasovacích právach a opcie, warranty alebo konvertibilné cenné papiere.

- Existuje veľký počet nekontrolujúcich podielov s hlasovacími právami na kombinovanej účtovnej jednotke? Ak žiaden iný vlastník alebo organizovaná skupina vlastníkov nemá významný hlasovací podiel, nadobúdateľom je zvyčajne tá kombinujúca jednotka, ktorej jediný vlastník alebo organizovaná skupina vlastníkov vlastní najväčší nekontrolujúci podiel na hlasovacích právach v kombinovanej účtovnej jednotke.
- Aké je zloženie riadiaceho orgánu kombinovanej účtovnej jednotky? Nadobúdateľom je zvyčajne tá kombinujúca sa účtovná jednotka, ktorej vlastníci sú schopní zvoliť alebo vymenovať alebo odvolať väčšinu členov riadiaceho orgánu kombinovanej účtovnej jednotky.
- Aké je zloženie vrcholového manažmentu kombinovanej účtovnej jednotky po podnikovej kombinácii? Nadobúdateľom je zvyčajne tá kombinujúca sa účtovná jednotka, ktorej (bývalý) manažment prevláda v manažmente kombinovanej účtovnej jednotky.
- Aké sú podmienky výmeny podielov na vlastnom imaní? Nadobúdateľom je zvyčajne tá kombinujúca sa účtovná jednotka, ktorá uhrádza prémie nad reálnou hodnotou, ktorú majú podiely na vlastnom imaní inej kombinujúcej sa účtovnej jednotky alebo jednotiek pred kombináciou.
- Ktorá účtovná jednotka je väčšia? Nadobúdateľom je zvyčajne tá kombinujúca sa účtovná jednotka, ktorej relatívna veľkosť je významne vyššia, pričom veľkosť by mala byť meraná v závislosti od reálnej hodnoty jednotlivých kombinujúcich sa jednotiek, ich relatívnymi výnosmi alebo ziskom (napríklad, ak nadnárodná spoločnosť Microsoft Ltd nadobúda v podnikovej kombinácii malú počítačovú spoločnosť BarrowComputers, ktorá je prevádzkovaná iba v jednom meste v Austrálii, je nanajvýš pravdepodobné, že Microsoft Ltd je nadobúdateľom¹⁶).

¹⁶ Alfredson, K. a kol. 2009. *Applying International Financial Accounting Standards*. Milton: John Wiley&Sons Australia, 2009. s. 409. ISBN 978-04-7081-967-8.

- Ktorá účtovná jednotka dala podnet na kombináciu? Do úvahy sa berie aj skutočnosť, ktorá z kombinujúcich jednotiek dala podnet na podnikovú kombináciu za účelom dosiahnutia ekonomického úžitku z transakcie alebo inej udalosti.
- V niektorých podnikových kombináciách, všeobecne označovaných ako spätné akvizície je však emitujúcou účtovnou jednotkou nadobúdaný subjekt.

1.2.2 Určenie dátumu akvizície

Pod dátumom akvizície (dňom akvizície) sa rozumie dátum, ku ktorému nadobúdateľ ovládne nadobúdaný subjekt. Ide spravidla o dátum, ku ktorému nadobúdateľ právne poskytne protihodnotu, nadobudne majetok a prevezme záväzky nadobúdaného subjektu. Nadobúdateľ však môže dosiahnuť ovládanie ku skoršiemu alebo neskoršiemu dátumu ako je dátum právneho uzavretia, preto je nesmierne dôležité, aby nadobúdateľ pri identifikovaní dátumu akvizície zohľadnil všetky relevantné skutočnosti a okolnosti.

Správne určenie dátumu akvizície je dôležité z viacerých hľadísk. Alfredson a kolektív (2009) uvádzajú štyri hlavné oblasti, v ktorých určenie dátumu akvizície ovplyvňuje účtovanie podnikových kombinácii, pričom hlavný dôraz je kladený na správne ocenenie ku dňu akvizície. Ide o oceňovanie nadobudnutého majetku a prevzatých záväzkov, poskytnutej protihodnoty, nekontrolujúceho podielu a v prípade postupnej akvizície opätovné oceňovanie predtým držaného podielu¹⁷. Nadobudnutý identifikovateľný majetok a prevzaté záväzky v nadobúdanom subjekte sú oceňované v reálnej hodnote k dátumu akvizície, to znamená, že stanovuje reálnej hodnoty závisí od správneho určenia dátumu akvizície.

Výber dátumu akvizície ovplyvňuje oceňovanie poskytnutej protihodnoty reálnou hodnotou. Protihodnota zaplatená nadobúdateľom sa oceňuje ako súčet reálnych hodnôt prevedeného majetku, emitovaného vlastného imania a/alebo prevzatých záväzkov výmenou za čistý majetok alebo akcie inej účtovnej jednotky. V prípade akcií kótovaných na burze cenných papierov trhovú hodnotu týchto akcií môže kolísať na dennej báze. V tomto prípade, stanovenie dátumu akvizície ovplyvňuje výber trhovej hodnoty potrebnej pri kalkulácii reálnej hodnoty akcií emitovaných nadobúdateľom ako protihodnota.

¹⁷ Alfredson, K. a kol. 2009. *Applying International Financial Accounting Standards*. Milton: John Wiley&Sons Australia, 2009. s. 410. ISBN 978-04-7081-967-8.

V prípade ak nadobúdateľ obstaráva iba určitú časť akcií nadobúdaného subjektu, časť akcií, ktorú vlastní iní majitelia sa volá nekontrolujúci podiel. Nekomolujúci podiel je definovaný ako vlastné imanie dcérskej spoločnosti, ktoré nie je priamo alebo nepriamo priraditeľné materskej spoločnosti. Tento podiel je taktiež oceňovaný reálnou hodnotou ku dnu akvizície.

Ako špecifickú oblasť, Alfredson a kolektív (2009) uvádzajú prípad podnikovej kombinácie realizovanej postupne. Nadobúdateľ mohol pred nadobudnutím kontroly vlastníť podiel na vlastnom imaní. Ako príklad je uvedený prípad spoločnosti X a Y. Spoločnosť X, má v držbe 20%-ný podiel spoločnosti Y a obstaráva zvyšnú časť 80% podielu, ktorým nadobúda kontrolu nad spoločnosťou Y. Dátum akvizície je ten dátum, kedy spoločnosť X obstaráva 80%-ný podiel a 20% podielu na vlastnom imaní, ktoré má účtovná jednotka v držbe sa účtuje ako majetok. Ku dnu akvizície nadobúdateľ opätovne ocení svoje predtým držané podiely v nadobúdanom subjekte vo výške ich reálnej hodnoty.

1.2.3 Vykazovanie a oceňovanie nadobudnutého identifikovateľného majetku, prevzatých záväzkov a každého nekontrolujúceho podielu v nadobúdanom subjekte

Tretím krokom aplikácie akvizičnej metódy ku dnu akvizície metódy je vykazovanie a oceňovanie identifikovateľného nadobudnutého majetku, prevzatých záväzkov a každého nekontrolujúceho podielu v nadobúdanom subjekte. Aplikácia tohto kroku akvizičnej vyžaduje zohľadnenie:

- zásady vykazovania,
- zásady oceňovania a
- výnimok z týchto zásad (výnimka z vykazovania, výnimka z vykazovania a oceňovania, výnimka z oceňovania).

Zásada vykazovania vyžaduje, aby nadobúdateľ vykázal k dátumu akvizície, oddelene od goodwillu, nadobudnutý identifikovateľný majetok, prevzaté záväzky a všetky nekontrolujúce podiely v nadobúdanom subjekte. Nadobúdaný majetok a prevzaté záväzky musia spĺňať definíciu majetku a záväzkov a musia predstavovať súčasť podnikovej kombinácie.

Nadobúdaný majetok a prevzaté záväzky musia k dátumu akvizície zodpovedať definíciám majetku a záväzkov *Koncepčný rámec pre finančné vykazovanie IFRS*, ktorý špecifikuje dve kritéria vykazovania majetku a záväzkov. K vykazovaniu dochádza, ak je pravdepodobné, že do jednotky alebo z nej, bude plynúť budúci ekonomický úžitok, spojený s danou položkou a ak obstarávacía cena alebo hodnota položky sa dá spoľahlivo určiť¹⁸.

Sumy, ktoré nadobúdateľ očakáva vynaložiť v súvislosti so svojim plánom ukončiť činnosť nadobúdaného subjektu, ako ukončiť niektoré zamestnanecké pomery alebo premiestniť zamestnancov nadobúdaného subjektu, ale ktoré ešte nie je povinný vynaložiť, nie sú k dátumu akvizície záväzkami. Tieto sumy sa nevykazujú v rámci uplatnenia akvizičnej metódy, ale vykážu sa v účtovnej závierke nadobúdateľa po kombinácii, v súlade s IFRS.

Nadobudnutý identifikovateľný majetok alebo prevzaté záväzky musia predstavovať súčasť podnikovej kombinácie a nie sú výsledkom individuálnych transakcií. Tento vykazovací princíp je príkladom aplikácie účtovného princípu uprednostňovania podstaty pred formou, kde účtovná jednotka zapojená do transakcie spojí inú transakciu s podnikovou kombináciou, ale v podstate ide o individuálnu transakciu. Z toho vyplýva, že podstatou tejto podmienky je zabezpečenie správneho a pravdivého účtovania každej jednej súčasti v súlade s jej ekonomickou podstatou.

Nadobúdateľ vykazuje ako súčasť uplatnenia akvizičnej metódy iba plnenia, ktoré previedli za nadobúdaný subjekt, a nadobudnutý majetok a prevzaté záväzky z výmeny za nadobúdaný subjekt. Rady zaznamenali, že strany, ktoré sa priamo zúčastňujú rokovaní o očakávanej podnikovej kombinácii, môžu spĺňať charakteristiky spriaznených strán. Preto pred začatím rokovania o podnikovej kombinácii môže existovať predchádzajúci vzťah alebo iná dohoda, alebo počas rokovania sa môže uzatvoriť dohoda, ktorá nie je súčasťou podnikovej kombinácie. Nadobúdateľ musí identifikovať všetky sumy, ktoré nepredstavujú súčasť výmeny za nadobúdaný subjekt v podnikovej kombinácii.

Samostatné transakcie sa potom účtujú oddelene od podnikovej kombinácie a to v súlade s príslušnými IFRS. Ide o transakcie, ktorých výsledkom je vysporiadanie predchádzajúceho vzťahu medzi nadobúdateľom a nadobúdaným subjektom, transakcie, ktorými sú zamestnanci alebo bývalí vlastníci nadobúdaného subjektu odmeňovaní za budúce služby a transakcie, ktorými sa nadobúdanému subjektu alebo jeho bývalým vlastníkom

¹⁸ Koncepčný rámec prípravy a prezentácie účtovnej závierky, odsek 83.

vyplácajú náhrady za platby nákladov súvisiacich s akvizíciou, ktoré uskutočnili za nadobúdateľa. Rady IASB a FASB pripustili, že na určenie toho, či časť poskytnutej protihodnoty alebo nadobudnutého majetku a prevzatých záväzkov pochádza zo separátnej transakcie je potrebné uplatnenie úsudku.

Nadobúdateľ by mal zvážiť dôvody na transakciu, skutočnosť, kto dal podnet na transakciu a načasovanie transakcie. Tieto faktory sa navzájom nevylučujú ani individuálne samy o sebe nestačia. Rady sa však rozhodli, že pochopenie týchto faktorov by mohli pomôcť pri zvažovaní, či transakcia alebo udalosť je tvorená primárne na ekonomický úžitok nadobúdateľa alebo kombinovanej jednotky alebo na úžitok nadobúdaného subjektu a jeho vlastníkov¹⁹.

Náklady súvisiace s akvizíciou sú náklady, ktoré vynaloží nadobúdateľ na uskutočnenie podnikovej kombinácie a sú explicitne vymenované v IFRS 3. Ide o odmeny za sprostredkovanie, poradenstvo právne, účtovné, oceňovacie a iné honoráre za odbornú prácu alebo poradenstvo, všeobecné administratívne náklady vrátane nákladov na činnosti interného oddelenia pre akvizície a náklady na registráciu a emisiu dlhových a majetkových cenných papierov²⁰. Nadobúdateľ o nich účtuje ako o nákladoch, v období v ktorom sú vynaložené a v ktorom sú prijaté služby. Jedinú výnimku predstavujú náklady na emisiu dlhových alebo majetkových cenných papierov, ktorých vykazovanie upravujú samostatné štandardy IAS 32 a IAS 39.

Výsledkom uplatnenia zásady a podmienok vykazovania nadobúdateľom môže byť vykázanie niektorých druhov majetku alebo záväzkov, ktoré nadobúdaný subjekt predtým vo svojej účtovnej závierke nevykazoval ako majetok a záväzky. Príkladom môže byť nadobudnutý identifikovateľný nehmotný majetok, ako je obchodná značka, patent alebo vzťahy so zákazníkmi. V prípade, ak takýto druh majetku bol v minulých obdobiach vytvorený interne, nevykazoval sa ako nehmotný majetok, ale vynaložené výdavky sa účtovali do nákladov.

V niektorých prípadoch vyžaduje IFRS rôzne účtovanie o špecifickom majetku alebo záväzkov v závislosti od ich klasifikácie a zaradenia, preto sa Rady rozhodli poskytnúť všeobecnú zásadu pre klasifikáciu alebo zaradenie zmlúv nadobudnutých v podnikovej

¹⁹ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, Príloha C: Základ pre závery, odsek BC 117.

²⁰ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, odsek 53.

kombinácii. Zaznamenali, že aplikácia akvizičnej metódy vyúsťuje do prvotného vykazovania nadobudnutého majetku a prevzatých záväzkov v účtovnej závierke nadobúdateľa. Nadobúdateľ klasifikuje alebo zaradí identifikovateľný nadobudnutý majetok a prevzaté záväzky k dátumu akvizície na účely následného uplatňovania iných IFRS²¹. Nadobúdateľ by mal preto klasifikovať a zaradiť všetky nadobudnuté položky v podnikovej kombinácii na základe zmluvných podmienok, ekonomických podmienok, svojich prevádzkových a účtovných politík a ostatných príslušných podmienok podľa toho, ako existujú k dátumu akvizície.

Ako príklad možno uviesť účtovanie o finančných nástrojoch, ktoré sa v súlade s IAS 39 môže líšiť v závislosti od toho ako je nástroj klasifikovaný. Teda či ide o nástroj držaný do splatnosti, o nástroj určený na predaj, nástroj preceňovaný reálnou hodnotou cez výsledok hospodárenia alebo iný nástroj. Pre jednotlivé druhy finančných nástrojov sa uplatňujú špecifické prvotné a následné oceňovacie pravidlá, preto je nesmierne dôležité správne identifikovanie a vykázanie finančného nástroja ku dňu akvizície.

Uplatnenie zásady oceňovania vyžaduje, aby nadobúdateľ ocenil nadobudnutý identifikovateľný majetok a prevzaté záväzky v reálnej hodnote k dátumu akvizície²², pričom reálna hodnota je definovaná ako suma, za ktorú by sa mohol majetok alebo záväzok vysporiadať v nezávislej transakcii medzi informovanými, dobrovoľne súvisiacimi stranami.

Reálna hodnota je v podstate trhovo založené ocenenie v transakcii medzi nesúvisiacimi stranami²³. Každopádne, proces určenia reálnej hodnoty nevyhnutne obsahuje odhady a úsudky. Nadobúdateľ v podstate neobchoduje s položkami na trhu za peniaze, snaží sa odhadnúť aká by bola výška ceny ak by tak konala.

IAS 40 *Investície do nehnuteľností* sa zaoberá transakciami medzi informovanými, dobrovoľne súhlasiacimi stranami. Pod výrazom „informovaný“ sa v tomto kontexte rozumie, že obidve súhlasiace strany, kupujúci aj predávajúci, sú primerane informovaní o charaktere a vlastnostiach investícií do nehnuteľnosti, ich aktuálnom a potenciálnom používaní a trhových podmienkach ku koncu vykazovaného obdobia²⁴. Definícia reálnej hodnoty sa vzťahuje na nezávislú transakciu. Ide o takú transakciu, ku ktorej došlo medzi stranami, ktoré

²¹ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, odsek 15.

²² IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, odsek 18.

²³ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, Príloha C: Základ pre závery, odsek BC 250.

²⁴ IFRS 40 *Investície do nehnuteľností*, odsek 42 – 44.

nemajú konkrétny alebo osobitný vzťah, v dôsledku ktorého sa ceny transakcií stávajú necharakteristickými pre trhovú podmienku. Predpokladá sa, že transakcia sa uskutočňuje medzi nespriaznenými osobami, z ktorých každá koná nezávisle.

Rady dospeli k záveru, že reálna hodnota je najrelevantnejšia vlastnosť nadobudnutého majetku a prevzatých záväzkov v podnikovej kombinácii a preto bola stanovená ako základný oceňovací princíp²⁵. Oceňovanie v reálnej hodnote tiež poskytuje informácie, ktoré sú porovnateľnejšie a zrozumiteľnejšie ako oceňovanie vo výške nákladov alebo na báze alokovania celkových nákladov akvizície.

IASB podporuje zásadu oceňovania všetkých zložiek podnikovej kombinácie ich reálnou hodnotou, podpora tohto princípu však bola kritizovaná. Niektorí členovia tvrdili, že podpora tohto princípu nie je jednomyselná a podľa ich názoru by vyžadoval oceňovanie nekontrolujúcich podielov reálnou hodnotou. Z tohto dôvodu bola prijatá výnimka pre oceňovanie pre zásadu nekontrolujúcich podielov.

Nadobúdateľ ocení nekontrolujúce podiely nadobúdaného podniku v závislosti od podielu na likvidačnom zostatku v prípade likvidácie. Nekontrolujúce podiely v nadobúdanom podniku, ktoré sú súčasným vlastníckym podielom a oprávňujú ich držiteľov na proporcionálny podiel na čistých aktívach nadobúdaného podniku v prípade jeho likvidácie, sa oceňujú v reálnej hodnote alebo vo výške súčasného proporcionálneho podielu na čistých aktívach nadobúdaného podniku. Vo všeobecnosti členovia rady uviedli, že reálna hodnota nekontrolujúcich podielov by mohla byť stanovená spoľahlivo ale nákladnejšie ako keby ich oceňovali v sume zodpovedajúcej proporcionálnej účasti na identifikovateľnom majetku nadobúdateľa.

IFRS 3 poskytuje obmedzené výnimky zo zásady vykazovania a oceňovania pre určité konkrétne položky identifikovateľného majetku a záväzkov. Uplatnením týchto výnimiek sa zaúčtujú niektoré položky na základe dodatočných požiadaviek, čoho výsledkom môže byť, že sa buď zaúčtujú na základe uplatnenia dodatočných zásad vykazovania alebo na základe uplatnenia požiadaviek iných IFRS a že sa oceňujú inou sumou, ako sú ich reálne hodnoty k dátumu akvizície.

IFRS 3 rozoznáva tri typy výnimiek a to:

- výnimka pre zásadu vykazovania,

²⁵ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, Príloha C: Základ pre závery, odsek BC 198.

- výnimky zo zásad vykazovania a oceňovania a
- výnimky zo zásady oceňovania.

Výnimka zo zásady vykazovania predstavuje zahrnutie podmienených záväzkov do súvahy nadobúdateľa ku dňu akvizície²⁶. Podmienený záväzok je definovaný v IAS 37 *Rezervy, podmienené záväzky a podmienené aktíva* ako možná povinnosť alebo súčasná povinnosť. Možná povinnosť vzniká z minulých udalostí a jej existencia bude potvrdená jedine nastaním alebo nenastaním jednej alebo viacerých budúcich neurčitých udalostí, ktoré nie sú plne pod kontrolou. Súčasná povinnosť nastane z minulých udalostí, ale nie je vykázaná, pretože buď nie je pravdepodobné, že úbytok zdrojov na splnenie povinnosti nastane alebo nie je možné výšku povinnosti s dostatočnou spoľahlivosťou oceniť.

IFRS 3 stanovuje tri prípady v rámci skupiny výnimiek zo zásad vykazovania aj oceňovania, t.j. daň z príjmu, zamestnanecké požitky a majetok z odškodnenia. V súlade s IAS 12 *Dane z príjmu* vyказuje a oceňuje nadobúdateľ odloženú daňovú pohľadávku alebo záväzok, ktorý vznikol z nadobudnutého majetku a prevzatých záväzkov v podnikovej kombinácii²⁷. Nadobúdateľ má takisto zaúčtovať možné daňové vplyvy dočasných rozdielov a umorovania daňovej straty nadobúdaného subjektu, ktoré existujú k dátumu akvizície alebo vznikajú ako výsledok akvizície²⁸.

IFRS 3 poskytuje výnimky zo zásady oceňovania aj vykazovania záväzkov a iného súvisiaceho majetku, ktoré sú výsledkom dohôd o zamestnaneckých požitkoch nadobúdaného. Požaduje sa od nadobúdateľa vykazovať a oceňovať tento majetok a záväzky v súlade s IAS 19 *Zamestnanecké požitky*. S ohľadom na zložitosť účtovania o záväzkoch zo zamestnaneckých požitkov v súlade s existujúcimi požiadavkami sa IASB rozhodla, že jediná praktická alternatíva je vyžadovať, aby tieto záväzky a iné súvisiace pohľadávky boli oceňované v súlade s príslušným aplikovateľným štandardom.

Poslednou výnimkou zo zásady vykazovania aj oceňovania je účtovanie v súvislosti s majetkom z odškodnenia. V prípade ak sa predávajúci zmluvne zaviazá nahradiť nadobúdateľovi škodu vzniknutú v dôsledku nepredvídanej udalosti, napríklad strát nad stanovenú sumu, ktoré vznikajú z konkrétnej podmienenej udalosti, nadobúdateľovi

²⁶ PARIŠOVÁ, R. 2010. *Podnikové kombinácie podľa IFRS*. Bratislava: IuraEdition, 2010. s. 93. ISBN 978-80-8078-330-3.

²⁷ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, odsek 24.

²⁸ Vykáže odložené daňové pohľadávky spĺňajúce kritéria na vykázanie a odložené daňové záväzky, ktoré ovplyvnia výšku goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy.

vzniká majetok z odškodnenia. Niektorí členovia IASB poukázali na problém s potenciálnou nekonzistentnosťou, ktorý môže nastať, ak je majetok z odškodnenia oceňovaný reálnou hodnotou k dátumu akvizície a súvisiaci záväzok je oceňovaný s použitím odlišnej oceňovacej veličiny.

Rada IASB preto poskytla výnimku zo zásady vykazovania a oceňovania pre majetok z odškodnenia. Nadobúdateľ vykazuje takúto pohľadávku vtedy, keď vykazuje súvisiaci záväzok. Nadobúdateľ vykáže majetok z odškodnenia, ktorý sa ocení v rovnakom čase ako odškodňovaná položka a na rovnakom základe ako táto položka s možnou výhradou s možnosťou tvorby opravnej položky na nevyhnutiteľné sumy²⁹.

Ak však odškodnenie súvisí s položkou majetku alebo so záväzkom, ktoré sa vykazujú a oceňujú reálnou hodnotou k dátumu akvizície, nadobúdateľ vykáže k dátumu akvizície majetok z odškodnenia, ocenený reálnou hodnotou k dátumu akvizície, pričom tvorba opravnej položky k oceneniu nie je potrebná. Dôvodom je, že ocenenie reálnou hodnotou už obsahuje vplyvy neistoty týkajúce sa dopadu vymožitelnosti na budúce peňažné toky.

Výnimka zo zásady oceňovania sa vzťahuje na znovunadobudnuté práva, platby na základe podielov a na majetok držaný pre predaj. Znovunadobudnuté práva vykázané ako nehmotný majetok má nadobúdateľ oceniť na základe zostávajúcej doby zmluvného obdobia vyplývajúcej z príslušnej zmluvy bez ohľadu na to, či by účastníci trhu pri určovaní jeho reálnej hodnoty zvažovali možné obnovenia zmlúv³⁰.

V súvislosti s platbami na základe podielov sa vyžaduje, aby nadobúdateľ ocenil záväzok alebo nástroj vlastného imania v súvislosti s nahradením bonusov v podobe platieb na základe podielov nadobúdaného subjektu bonusmi v podobe platieb na základe podielov nadobúdateľa v súlade s metódou IFRS 2 *Platby na základe podielov*³¹.

Posledným prípadom, na ktorý sa vzťahuje výnimka zo zásady oceňovania je majetok držaný na predaj³², ktorý sa oceňuje k dátumu akvizície v súlade s IFRS 5 *Dlhodobý majetok držaný na predaj a ukončené činnosti*. Tento majetok je klasifikovaný ako dlhodobý majetok, držaný na predaj, ocenený reálnou hodnotou, zníženou o náklady na predaj. Účelom tejto navrhovanej výnimky bolo odstránenie potreby vykazovať stratu z predajných nákladov

²⁹ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, odsek 27.

³⁰ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, odsek 29.

³¹ V IFRS sa výsledok tejto metódy označuje ako „trhové ocenenie“ bonusu.

³² IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, odsek 31.

okamžite po podnikovej kombinácii, ktorá by nastala, ak by pohľadávky boli prvotne oceňované reálnou hodnotou, ale nadobúdateľ by následne aplikoval IFRS 5.

IFRS 3 obsahuje špeciálne pravidlá na vykazovanie operatívneho lízingu a nehmotného majetku. IFRS 3 poskytuje aj výnimky z klasifikácie ku dňu akvizície lízingovej zmluvy ako operatívneho alebo finančného lízingu v súlade s IAS 17 *Lízing* a klasifikácie zmluvy ako poisťovacej alebo zaistovacej zmluvy alebo zmluva o vklade v súlade s IFRS 4 *Poistné zmluvy*. Od nadobúdateľa je požadované, aby klasifikoval zmluvu v súvislosti so zmluvnými podmienkami a inými faktormi k začiatku účinnosti zmluvy, resp. v prípade jej následného upravenia, ktorým by sa zmenila klasifikácia zmluvy, k dátumu úpravy. Dôvodom je, že tieto podmienky a požiadavky sa aplikujú na špecifické zmluvy bez ohľadu na identitu strán v zmluve.

1.2.4 Vykazovanie a oceňovanie goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy

Goodwill je definovaný ako majetok, ktorý predstavuje budúce ekonomické úžitky vznikajúce z tých položiek majetku nadobudnutých v podnikovej kombinácii, ktoré nie sú samostatne identifikované a osobitne vykázané. IFRS 3 požaduje, aby nadobúdateľ vykazoval ku dňu akvizície goodwill ocenený v hodnote, o ktorú súhrn poskytnutej protihodnoty (ocenená v súlade s IFRS 3, čiže všeobecne požadovanou reálnou hodnotou k dátumu akvizície), všetkých nekontrolujúcich podielov v nadobúdanom subjekte (ocenených v súlade s IFRS 3) a v podnikovej kombinácii realizovanej postupne, reálnej hodnoty predtým držaného podielu nadobúdateľa na vlastnom imaní nadobúdaného subjektu ku dňu akvizície prevyšuje nadobudnuté čisté identifikovateľné aktíva³³.

V prípade podnikovej kombinácie, pri ktorej nedošlo k poskytnutiu protihodnoty, použije nadobúdateľ namiesto reálnej hodnoty poskytnutej protihodnoty k dátumu akvizície reálnu hodnotu podielu nadobúdateľa na vlastnom imaní nadobúdaného subjektu k dátumu akvizície.

V prípade, ak rozdiel medzi hodnotami identifikovateľného majetku a prevzatých záväzkov presahuje súhrn poskytnutej protihodnoty (ocenená v súlade s IFRS 3, čiže všeobecne požadovanou reálnou hodnotou k dátumu akvizície), všetkých nekontrolujúcich podielov v nadobúdanom subjekte (ocenených v súlade s IFRS 3) a v podnikovej kombinácii

³³ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, odsek 32.

realizovanej postupne, reálnej hodnoty predtým držaného podielu nadobúdateľa na vlastnom imaní nadobúdaného subjektu ku dňu akvizície, nadobúdateľ uskutočňuje výhodnú kúpu.

Predtým ako však vykáže zisk z výhodnej kúpy, musí opätovne posúdiť, identifikáciu a ocenenie nadobudnutých identifikovateľných aktív a prevzatých záväzkov, prípadný nekontrolujúci podiel v nadobúdanom podniku, predtým držaný podiel nadobúdateľom na vlastnom imaní nadobúdaného podniku v prípade podnikovej kombinácie realizovanej postupne a poskytnutú protihodnotu. Ak sa tento rozdiel nezmení po uplatnení týchto požiadaviek, nadobúdateľ vykáže výsledný zisk vo výsledku hospodárenia.

V súvislosti s vykazovaním a oceňovaním goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy treba brať ohľad na oceňovanie poskytnutej protihodnoty. Protihodnota³⁴ sa oceňuje reálnou hodnotou ku dňu akvizície a vypočíta sa ako súčet reálnych hodnôt identifikovateľného majetku k dátumu akvizície prevedeného nadobúdateľom, záväzky, ktoré vznikli nadobúdateľovi voči bývalým vlastníkom nadobúdaného subjektu a podiely na vlastnom imaní emitované nadobúdateľom³⁵. Poskytnutá protihodnota môže mať formu peňazí, ostatného majetku, podniku alebo dcérskej spoločnosti nadobúdateľa, podmieneného plnenia, kmeňových alebo prioritných nástrojov vlastného imania, opcií, warrantov a členských podielov v podielových združeniach.

IFRS 3 pripúšťa aj možnosť, že poskytnutá hodnota môže zahŕňať majetok alebo záväzky nadobúdateľa, ktorých účtovné hodnoty sú odlišné od ich reálnych hodnôt k dátumu akvizície. Ak takýto prípad nastane, napríklad pri nepeňažnom majetku, nadobúdateľ opätovne ocení poskytnutý majetok alebo prevedené záväzky na ich reálne hodnoty ku dňu akvizície a vykáže prípadné výsledné zisky alebo straty vo výsledku hospodárenia³⁶.

Môže nastať situácia, keď po podnikovej kombinácii zostávajú prevedený majetok alebo záväzky v kombinovanej účtovnej jednotke a nadobúdateľ si tak ponecháva nad nimi kontrolu. V takej situácii nadobúdateľ ocení tento majetok a záväzky v účtovných hodnotách, ktoré mali bezprostredne pred dátumom akvizície a tak pred podnikovou kombináciou, ako aj po nej vykazuje zisk alebo stratu z majetku alebo záväzkov, ktoré ovláda.

³⁴ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, odsek 37.

³⁵ Akákoľvek časť bonusov v podobe platieb na základe podielov u nadobúdateľa, ktorá je vymenená za bonusy, ktorými disponujú zamestnanci nadobúdaného subjektu, je už zahrnutá do protihodnoty poskytnutej v rámci podnikovej kombinácie, avšak vzťahuje sa na ne výnimka zo zásady oceňovania, neoceňujú sa reálnou hodnotou ale v súlade s IFRS 2.

³⁶ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, odsek 38.

IFRS 3 zvlášť venuje pozornosť pojmu podmienené plnenie. Štandard ho definuje ako zvyčajnú povinnosť nadobúdateľa previesť, ak nastanú stanovené budúce udalosti alebo sa splnia stanovené budúce podmienky, dodatočný majetok alebo podiely na vlastnom imaní na bývalých vlastníkov nadobúdaného subjektu. Predstavuje tak súčasť výmeny za ovládanie nadobúdaného subjektu. Podmienené plnenie však dáva právo aj nadobúdateľovi na vrátenie predtým poskytnutej protihodnoty, ak sa splnia stanovené podmienky. Nadobúdateľ vykáže reálnu hodnotu podmieneného plnenia k dátumu akvizície ako súčasť poskytnutej výmeny za nadobúdaný subjekt³⁷.

1.3 Vymedzenie jednotlivých druhov podnikových kombinácií podľa IFRS 3

Pre účely diplomovej práce sme si podnikové kombinácie rozdelili na dva typy a to v závislosti od skutočnosti, či sa podniková kombinácia uskutočnila s poskytnutím protihodnoty alebo bez poskytnutia protihodnoty.

V prípade ak hovoríme o podnikovej kombinácii s poskytnutou protihodnotou, môže ísť o jednoduchú podnikovú kombináciu³⁸ alebo o podnikovú kombináciu realizovanú so vznikom nekontrolujúceho podielu, na ktoré sa aplikujú všeobecné požiadavky a uplatnia podmienky štandardu, pričom IFRS 3 neudáva žiaden dodatočný návod na aplikáciu akvizičnej metódy. IFRS 3 poskytuje dodatočné návody na pomoc účtovným jednotkám aplikujúcim akvizičnú metódu na špecifické typy podnikovej kombinácie, akými sú napríklad spätná akvizícia alebo postupná akvizícia, ktoré tiež patria do skupiny podnikových kombinácií s poskytnutou protihodnotou.

IFRS 3 však poskytuje dodatočný návod aj pre podnikové kombinácie bez poskytnutej protihodnoty. Nadobúdateľ niekedy ovládne nadobúdaný subjekt bez toho, aby došlo k poskytnutiu protihodnoty. Účtovná jednotka zaúčtuje každú podnikovú kombináciu pomocou akvizičnej metódy, čo sa vzťahuje aj na podnikové kombinácie realizované bez poskytnutej protihodnoty. Do tejto kategórie zaradujeme podnikovú kombináciu realizovanú odkúpením vlastných akcií, zánikom menšinového veto práva, na základe zmluvy a podnikovú kombináciu vzájomných podnikov.

³⁷ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, odsek 39.

³⁸ Pre účely diplomovej práce sme si zaviedli výraz jednoduchá podniková kombinácia, pod ktorým sa rozumie základný model podnikovej kombinácie.

V prípade podnikovej kombinácie realizovanej odkúpením vlastných akcií si nadobúdaný subjekt spätne odkúpi pre existujúceho investora (nadobúdateľa) dostatočný počet svojich vlastných akcií, s cieľom dosiahnuť ovládanie.

V prípade, keď skončí platnosť práva veta nekontrolujúceho vlastníka, čiže zanikne právo, ktoré predtým znemožňovalo nadobúdateľovi ovládať nadobúdaný subjekt, v ktorom nadobúdateľ držal väčšinové hlasovacie práva, hovoríme o podnikovej kombinácii realizovanej zánikom menšinového veto práva.

Pri podnikovej kombinácii na základe zmluvy sa nadobúdateľ a nadobúdaný subjekt dohodnú na skombinovaní svojich podnikov iba prostredníctvom zmluvy bez poskytnutia protihodnoty. Nadobúdateľ tak neposkytuje protihodnotu výmenou za možnosť ovládať nadobúdaný subjekt a k dátumu akvizície alebo predtým nemá podiely na vlastnom imaní nadobúdaného subjektu. Jedným z príkladov podnikovej kombinácie realizovaných iba prostredníctvom zmluvy patrí spojenie dvoch podnikov v rámci dohody o zviazanosti alebo vytvorenie duálne kótovanej korporácie.

IFRS 3 predpisuje prechodné ustanovenia pre vzájomné podniky, ktoré sa zvyknú označovať aj podielové združenia³⁹. Vzájomný podnik je definovaný ako účtovná jednotka, ktorá je iná, než účtovná jednotka vlastnená investorom, ktorá poskytuje dividendy, nižšie náklady alebo iné ekonomické úžitky priamo svojim vlastníkom, členom, alebo účastníkom. Príkladom môže byť vzájomná poisťovňa, úverové združenie alebo družstvo.

³⁹ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, odsek 66.

2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania

Hlavným cieľom diplomovej práce je analyzovať uplatnenie akvizičnej metódy na jednotlivé druhy podnikových kombinácií podľa IFRS 3 *Podnikové kombinácie* v platnom znení. Za účelom dosiahnutia hlavného cieľa sme si stanovili nasledovné čiastkové ciele:

- analyzovať kroky akvizičnej metódy s aplikáciou na jednoduchých ilustratívnych príkladoch v rámci podnikových kombinácií s poskytnutou protihodnotou, t.j. jednoduchá podniková kombinácia, podniková kombinácia s nadobudnutím nekontrolujúceho podielu, spätná akvizícia, postupná akvizícia,
- analyzovať kroky akvizičnej metódy s aplikáciou na jednoduchých ilustratívnych príkladoch v rámci podnikových kombinácií bez poskytnutou protihodnotou, t.j. podniková kombinácia realizovaná odkúpením vlastných akcií, zánikom menšinového veto práva, na základe zmluvy a podniková kombinácia vzájomných podnikov.

Objektom skúmania je akvizičná metóda a jej uplatnenie na jednotlivé druhy podnikových kombinácií podľa IFRS 3, ktoré obsahujú odlišnosti v závislosti od spôsobu vzniku podnikovej kombinácie.

V súčasnom stave riešenej problematiky sme načrtli historický vývoj štandardov až po súčasné znenie a definovali kroky akvizičnej metódy. Následne sme vymedzili jednotlivé druhy podnikových kombinácií, ktoré sú rozdelené do dvoch skupín v súvislosti so spôsobom akým vznikli. Ako kritérium rozdelenia typov podnikových kombinácií sme určili poskytnutú protihodnotu, na základe ktorej získame dve skupiny, t.j. podniková kombinácia s poskytnutou protihodnotou a podnikové kombinácie realizované bez poskytnutia protihodnoty.

V časti výsledky práce a diskusia sme jednotlivé podnikové kombinácie a ich špecifické vlastnosti hlbšie rozpracovali. Za účelom naplnenia čiastkových cieľov sme teoretické poznatky doplnili o ilustratívne príklady, pomocou ktorých sme naznačili aplikáciu teoretických poznatkov na špecifické charakteristiky daných podnikových kombinácií.

Prvým krokom spracovania diplomovej práce bolo štúdium relevantnej odbornej literatúry, predovšetkým Medzinárodný štandard finančného vykazovania 3 *Podnikové kombinácie*, ktorý obsahuje formou príloh definované pojmy, aplikačný návod, základ pre závery a ilustratívne príklady. Ďalšiu základnú odbornú publikáciu, ktorá sa zaoberá

problematikou podnikových kombinácií a o ktorú sa diplomová téma opiera predstavuje *Podnikové kombinácie podľa IFRS 3* (Parišová, R.). Cenným zdrojom informácií o skúmanej problematike boli návody na aplikáciu akvizičnej metódy podľa IFRS 3 vydané medzinárodnými audítorskými spoločnosťami EY, Deloitte, PWC a KPMG. Je nevyhnutné podotknúť, že pri spracovaní diplomovej práce bol využité aj ďalšie odborné publikácie, ktoré sú súčasťou zoznamu použitej literatúry.

V rámci procesu vypracovania diplomovej práce sme aplikovali viaceré vedecké metódy. Pri spracovaní kapitoly *Súčasný stav danej problematiky* sme použili metódu analýzy a abstrakcie, pomocou ktorej sme identifikovali a vybrali potrebnú literatúru a zdroje poznatkov, ktoré sú potrebné k vypracovaniu diplomovej práce v súlade so stanovenými cieľmi a predstavujú teda východisko pre ďalšie skúmanie uplatnenia akvizičnej metódy na jednotlivé druhy podnikových kombinácií podľa IFRS 3. Pri vypracovaní kapitoly *Výsledky práce* sa uplatnili predovšetkým metódy analýzy, syntézy, komparácie a konkretizácie.

Diplomová práca bola spracovaná na základe stavu IFRS platných k 1. januáru 2014.

3 Výsledky práce a diskusia

Podniková kombinácia sa môže uskutočniť rôznymi spôsobmi a to z právnych, daňových alebo iných dôvodov⁴⁰. Podľa spôsobu vzniku môžeme podnikové kombinácie podľa IFRS 3 rozdeliť na podnikové kombinácie s poskytnutou protihodnotou a podnikové kombinácie realizované bez poskytnutej protihodnoty⁴¹.

3.1 Aplikácia akvizičnej metódy na podnikové kombinácie s poskytnutou protihodnotou

Podstatou podnikovej kombinácie je väčšinou nákupná transakcia. Jeden subjekt (podnik) – nadobúdateľ nakupuje podiely na vlastnom imaní iného podniku (kapitálová akvizícia) alebo čisté aktíva iného podniku (majetková akvizícia) a za získanie kontroly poskytuje protihodnotu.

3.1.1 Jednoduchá podniková kombinácia

Jednoduchou podnikovou kombináciou rozumieme situáciu, kedy jeden podnik, nadobúdateľ, prevezme kontrolu nad druhým podnikom, nadobúdaným subjektom, kúpou 100% podielu na základnom imaní alebo kúpou všetkých čistých aktív. Nadobúdateľ, v prípade ak nakúpi 100 %-ný podiel, stáva sa materskou spoločnosťou so 100% podielom v nadobúdanom subjekte a nevzniká jej žiaden nekontrolujúci podiel.

Pred aplikáciou akvizičnej metódy je potrebné analyzovať samotnú transakciu. Neoddeliteľnou súčasťou tejto analýzy je aj preverenie, či nadobúdaný subjekt, teda nadobúdaný majetok a prevzaté záväzky daného subjektu predstavujú podnik. Podnik pozostáva zo vstupov a z procesov pôsobiach na tieto vstupy, ktoré majú schopnosť vytvárať výstupy. Na identifikáciu nadobúdaného subjektu ako podnik sa nevyžaduje, aby podnik obsahoval aj výstupy. Taktiež nie je relevantné, či nadobúdaný subjekt prevádzkoval súbor aktivít a aktív ako podnik, alebo či ho nadobúdateľ zamýšľa prevádzkovať ako podnik.

⁴⁰ PARIŠOVÁ, R. 2010. *Podnikové kombinácie podľa IFRS*. Bratislava: Iura Edition, 2010. s. 90. ISBN 978-80-8078-330-3.

⁴¹ PARIŠOVÁ, R. 2010. *Podnikové kombinácie podľa IFRS*. Bratislava: Iura Edition, 2010. s. 91. ISBN 978-80-8078-330-3.

Definícia podniku kladie dôraz na schopnosť ekonomického zdroja vytvárať výstupy, keď naň pôsobí jeden alebo viac procesov⁴².

Predpokladajme, že nadobúdaný subjekt vo svojom majetku vykazuje nehnuteľnosti, stroje, zariadenia, zásoby, má prístup k potrebným materiálom, ktorý je zabezpečený obchodnými vzťahmi s dodávateľmi, tieto zložky predstavujú vstupy. Jej zamestnanci sú kvalifikovaní, riadia sa internými pravidlami, majú potrebné zručnosti a skúsenosti, ktoré vedú k tvorbe výstupov. Ďalej predpokladajme, že si spoločnosť interne vytvorila recept na výrobu produktov, ktorý však pred akvizíciou nespĺňal požiadavky na vykazovanie. Existujú teda aj procesy, ktoré pôsobia na vstupy a tým vytvárajú alebo majú schopnosť vytvárať výstupy. Nadobudnutý majetok a prevzaté záväzky nadobúdanej spoločnosti teda môžeme charakterizovať ako podnik, čo je nevyhnutné pre identifikáciu podnikovej kombinácie.

Ak nadobudnutý majetok a prevzaté záväzky nepredstavujú podnik, spoločnosť, ktorá poskytuje protihodnotu, vykazujúca účtovná jednotka, zaúčtuje transakciu ako nadobudnutie aktív. V prípade, ak v rámci transakcie alebo inej udalosti nadobúdaný majetok a prevzaté záväzky predstavujú podnik a nadobúdateľ teda dosiahne ovládanie jedného alebo viacerých podnikov, takáto transakcia alebo iná udalosť je identifikovaná ako podniková kombinácia. V takom prípade vykazujúca účtovná jednotka musí túto transakciu zaúčtovať pomocou akvizíčnej metódy.

Akvizičná metóda pozerá na podnikovú kombináciu z pohľadu nadobúdateľa. Preto prvým krokom uplatňovania akvizíčnej metódy je identifikácia nadobúdateľa, ktorá je v mnohých prípadoch priamočiara. Nadobúdateľom je zväčša ten subjekt, ktorý získava právomoc riadiť prevádzkové a finančné zábery iného subjektu za účelom získavania úžitkov z týchto činností poskytnutím peňazí, peňažných ekvivalentov alebo iného majetku, prostredníctvom vzniku záväzkov, emitovaním podielov na vlastnom imaní, alebo kombináciou týchto plnení, príp. bez poskytnutia protihodnoty.

Identifikácia nadobúdateľa nemusí byť vždy jednoznačná. Môžu nastať prípady, kedy nadobúdateľ nie je jednoznačne identifikovateľný a to hlavne počas tzv. splynutia rovnocenných strán. Nová účtovná jednotka vytvorená na účel uskutočnenia podnikovej kombinácie nemusí byť nevyhnutne nadobúdateľom. Ak je vytvorená nová účtovná jednotka, ktorá emituje nástroje vlastného imania na účel uskutočnenia podnikovej kombinácie, jedna

⁴² IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, Príloha B: Návod na aplikáciu, odsek B7.

z kombinujúcich sa účtovných jednotiek, ktorá existovala pred kombináciou, je zvyčajne nadobúdateľom⁴³.

Kľúčovým východiskom je identifikácia toho podniku, ktorý ku dňu akvizície dosahuje ovládanie druhého podniku. Je niekoľko relevantných skutočností a okolností, ktoré môžu byť zohľadnené pri posudzovaní, ktorá z kombinujúcich sa účtovných jednotiek je nadobúdateľom.

Ilustratívny príklad 1: Identifikácia nadobúdateľa v rámci jednoduchej podnikovej kombinácie
Spoločnosť Alfa a spoločnosť Beta, dva nezávislé subjekty, sa dohodli na ekonomickom spojení spoločností pri zachovaní ich právnej samostatnosti a za účelom dosiahnutia spoločného riadenia bol vytvorený nový subjekt Gama. Spoločnosť Gama emituje akcie na majiteľov Alfy a Bety výmenou za všetky akcie oboch spoločností.

Vzhľadom na skutočnosť, že bola Gama vytvorená výhradne s cieľom vytvorenia spoločnej organizačnej štruktúry kombinujúcich sa subjektov, ktorý dosiahla výmenou akcií, nemôže byť identifikovaná ako nadobúdateľ, hoci sa z právneho hľadiska stáva materským podnikom pre obe spoločnosti. Posúdenie všetkých skutočností a okolností podnikovej kombinácie vedie k záveru, že jedna zo spoločností existujúcich pred realizáciou podnikovej kombinácie vystupovala ako nadobúdateľ.

Predstavme si situáciu, kedy spoločnosť Alfa iniciovala podnikovú kombináciu a je významne väčšia (merané na základe reálnej hodnoty každej kombinujúcej sa jednotky) ako spoločnosť Beta. Predošlí akcionári získali teda aj väčší podiel na základnom imaní spoločnosti Gama. Pri neexistencii dôkazov o opaku by bola spoločnosť Alfa identifikovaná ako nadobúdateľ.

Predpokladajme, že spoločnosti boli veľkosťou približne rovnaké, ale zmluvne sa dohodli, že bývalí akcionári spoločnosti Beta budú schopní zvoliť a vymenovať alebo odvolať väčšinu členov riadiaceho orgánu spoločnosti Gama. Pri neexistencii dôkazov o opaku by bola spoločnosť Beta identifikovaná ako nadobúdateľ.

V podnikovej kombinácii realizovanej primárne prostredníctvom výmeny podielov na vlastnom imaní je nadobúdateľom zvyčajne tá účtovná jednotka, ktorá emitovala svoje

⁴³ IFRS 3 Podnikové kombinácie, Príloha B: Návod na aplikáciu, odsek B18.

podieľ na vlastnom imaní⁴⁴. V niektorých prípadoch však môže nastať situácia, kedy právny nadobúdateľ je zároveň účtovne nadobúdaným subjektom, preto je potrebné zvážiť všetky relevantné skutočnosti a okolnosti týkajúce sa danej podnikovej kombinácie.

Ilustratívny príklad 2: Identifikácia nadobúdateľa v rámci jednoduchej podnikovej kombinácie
Dňa 31. decembra 20X0 mala spoločnosť Alfa 100 ks akcií v obehu. Dňa 1. januára 20X1 Alfa kúpila 100 % základného imania spoločnosti Beta. Alfa emitovala 200 ks nových akcií pre akcionárov spoločnosti Beta ako protihodnotu výmenou za všetky ich držané akcie.

Spoločnosť Alfa kúpila všetky akcie spoločnosti Beta a vystupuje ako právny nadobúdateľ. Na základe analýzy danej podnikovej kombinácie a všetkých relevantných skutočností a okolností vyplýva, že bývalí akcionári právne nadobúdanej spoločnosti Beta držia dve tretiny akcií právneho nadobúdateľa Alfa. V danej ilustrácii je tak za účelom aplikácie akvizíčnej metódy spoločnosť Beta identifikovaná ako účtovný nadobúdateľ, nakoľko jej bývalí akcionári získali kontrolu nad kombinujúcim sa subjektom v podnikovej kombinácii prostredníctvom dvoch tretín, teda 67% podielu na základnom imaní spoločnosti Alfa.

K danej situácii by nedošlo, ak by účtovná jednotka Alfa mala väčšie základné imanie, alebo keby ako protihodnotu emitovala menej nových akcií pre akcionárov spoločnosti Beta ako má sama v obehu. Teda podiel novoemitovaných akcií prislúchajúcich akcionárom právne nadobúdaného subjektu na základnom imaní právneho nadobúdateľa by tak neumožňoval právne nadobúdanému subjektu riadiť prevádzkové a finančné zámery právneho nadobúdateľa.

Pri neexistencii dôkazov o opaku je v rámci danej podnikovej kombinácie spoločnosť Beta identifikovaná ako účtovný nadobúdateľ, pričom vznikne nekontrolujúci podiel. Takýto typ podnikovej kombinácie, ktorý vznikne v prípade ak je právne nadobúdaný subjekt identifikovaný ako účtovný nadobúdateľ sa vo všeobecnosti nazýva „spätná akvizícia“.

Ďalším krokom akvizíčnej metódy je určenie dátumu akvizície, teda dátum, ku ktorému ovládne nadobúdaný subjekt.

⁴⁴ IFRS 3 Podnikové kombinácie, Príloha B: Návod na aplikáciu, odsek B15.

Ilustratívny príklad 3: Určenie dátumu akvizície v rámci jednoduchkej podnikovej kombinácie

Spoločnosť Alfa je popredným producentom vo výrobe jedál a nápojov pre deti. Dňa 20. februára 20X1 spoločnosť Alfa zahájila rokovanie s majiteľmi spoločnosti Beta (výrobca cukrovínok) o nadobudnutí 100 % podielu na základnom imaní spoločnosti. Po mesiacoch diskusií pristúpili k podpisu zmluvy dňa 25. augusta 20X1. Zo zmluvy vyplýva, že právne vlastníctvo spoločnosti Beta bude prevzaté Alfou dňa 30. septembra 20X1, pričom Alfa od 1. septembra má právo odvolať a vymenovať všetkých členov predstavenstva spoločnosti Beta. Dňa 15. septembra 20X1 tak aj Alfa urobila.

V danom príklade spoločnosť Alfa nevymenovala nových členov predstavenstva do 15. septembra a z právneho pohľadu neprevzala vlastníctvo do 30. septembra 20X1, ale právomoc vymenovať všetkých členov predstavenstva mala už 1. septembra 20X1. Vychádzajúc z daných údajov, dňom akvizície je 1. september 20X1, kedy Alfa v skutočnosti prevzala kontrolu nad nadobúdaným subjektom. Všetky ostatné skutočnosti a okolnosti treba taktiež zohľadniť.

Tretí krok akvizičnej metódy predstavuje vykazovanie a oceňovanie nadobudnutého identifikovateľného majetku, prevzatých záväzkov a všetkých nekontrolujúcich podielov v nadobúdanom podniku. V rámci jednoduchej kombinácie, keď nadobúdateľ preberá kontrolu nad nadobúdaným subjektom vlastníctvom 100% podielu na základnom imaní alebo všetkých čistých aktív, nekontrolujúci podiel nevzniká. Nadobúdateľ ku dňu akvizície oceňuje identifikovateľný nadobudnutý majetok a prevzaté záväzky v reálnej hodnote a vykazuje ich oddelene od goodwillu.

Ilustratívny príklad 3 (pokr.): Vykazovanie a oceňovanie nadobudnutého identifikovateľného majetku a prevzatých záväzkov v rámci jednoduchej podnikovej kombinácie

Ku dňu akvizície boli interným oddelením zostavené nasledujúce účtovné výkazy spoločností:

Strana aktív	Súvaha Alfa k 01.09.20X1		Strana Pasív
Nehnutel'nosti, stroje, zariadenia	280 500	Základné imanie	300 000
Zásoby	72 000	Nerozdelené zisky	73 500
Pohl'adávk y z obchodného styku	55 000	Závázky z obchodného styku	54 000
Peniaze	20 000		
<i>Spolu majetok</i>	<i>427 500</i>	<i>Spolu VI a závázky</i>	<i>427 500</i>

Strana aktív	Súvaha Beta k 01.09.20X1	Strana Pasív
Nehnutelnosti, stroje, zariadenia	149 500	Základné imanie80 000
Zásoby	26 500	Nerozdelené zisky7 000
Pohľadávky z obchodného styku	19 000	Dlhodobé pôžičky42 000
Ostatné pohľadávky	10 000	Záväzky z obchodného styku76 000
Spolu majetok	205 000	Spolu VI a záväzky205 000

Doplňujúce údaje:

Ku dňu akvizície v spoločnosti Beta existuje recept na výrobu sladkých produktov, ktorý nebol vykázaný, pretože bol vytvorený interne a nespĺňal kritéria na vykázanie podľa IAS 38. Ku dňu akvizície bol recept identifikovateľný a spĺňa kritéria na vykázanie podľa IAS 38 a IFRS 3. Reálna hodnota receptu stanovená ku dňu akvizície je 800 jednotiek.

Reálna hodnota nehnuteľností, strojov a zariadenia spoločnosti Beta ku dňu akvizície bola znalcom stanovená na hodnotu 165 000 jednotiek, zásob 32 000 jednotiek a pohľadávok z obchodného styku 17 500 jednotiek. Účtovné hodnoty ostatných položiek majetku a záväzkov spoločnosti Beta zodpovedajú ich reálnym hodnotám ku dňu akvizície.

Ku dňu akvizície bola spoločnosť Beta žalovaná vo veci nároku na náhradu škody zo strany rodiča dieťaťa, ktoré pravdepodobne bolo otrávené z konzumácie sladkých produktov vyrobených spoločnosťou Beta. V prípade prehry súdneho sporu sa očakáva, že povinnosť na úhradu škody, ktorá vznikne spoločnosti Beta bude vo výške 15 000 jednotiek. Právnicki odhadujú, že pravdepodobnosť prehry súdneho sporu je veľmi malá. Spoločnosť Alfa odhaduje reálnu hodnotu podmieneného záväzku na 1 500 jednotiek.

Výsledkom uplatnenia zásady a podmienok vykazovania účtovnou jednotkou Alfa v treťom kroku akvizičnej metódy je vykázanie identifikovateľného nehmotného majetku, receptu, ktorý nadobúdaný subjekt, účtovná jednotka Beta, pred podnikovou kombináciou nevykazoval vo svojej účtovnej závierke, pretože bol vytvorený interne a nespĺňal kritéria na vykázanie podľa IAS 38. Na to, aby nadobudnutý identifikovateľný majetok a prevzaté záväzky spĺňali kritéria na vykazovanie v rámci uplatnenia akvizičnej metódy, musia predstavovať súčasť toho, čo si nadobúdateľ a nadobúdaný subjekt vymenili v rámci

transakcie podnikovej kombinácie⁴⁵. Ku dňu akvizície bol tento recept identifikovateľný a splňal kritéria na vykázanie podľa IAS 38 a IFRS 3. Reálna hodnota tohto majetku bola stanovená vo výške 800 jednotiek.

V zmysle výnimky pre zásadu oceňovania pre podmienené záväzky spoločnosť Alfa, nadobúdateľ, k dátumu akvizície vykáže podmienený záväzok v hodnote 1 500 jednotiek, pretože predstavuje súčasnú povinnosť, ktorá vznikla z minulých udalostí a jeho reálnu hodnotu je možné spoľahlivo oceniť. Nadobúdateľ na rozdiel od IAS 27 vykazuje k dátumu akvizície podmienený záväzok, prevzatý v podnikovej kombinácii, aj keď nie je pravdepodobné, že na vyrovnanie záväzku bude požadovaný úbytok zdrojov stelesňujúcich ekonomické úžitky⁴⁶.

Nasledujúca tabuľka znázorňuje prehľad reálnych hodnôt identifikovateľného majetku doplnených o identifikovateľný nehmotný majetok a reálnych hodnôt prevzatých záväzkov vrátane podmieneného záväzku. Daná tabuľka taktiež pomáha pri výpočte čistého identifikovateľného majetku k dátumu akvizície, ktorý vyjadruje rozdiel medzi reálnymi hodnotami identifikovateľného majetku a prevzatých záväzkov.

Tabuľka č. 1: Pomocná tabuľka pri výpočte reálnej hodnoty čistých identifikovateľných aktív účtovnej v rámci jednoduchej podnikovej kombinácie (v reálnych hodnotách)

Druh majetku	v RH	Druh záväzku	v RH
Nehmotný majetok (recept)	800	Záväzky z obchodného styku	76 000
Nehnutelnosti, stroje a zariadenia	165 000	Dlhodobé pôžičky	42 000
Zásoby	32 000	Podmienené záväzky	1 500
Pohľadávky z obchodného styku	17 500		
Ostatné pohľadávky	10 000		
Spolu aktíva	205 800	Spolu záväzky	119 500

Zdroj: Vlastné spracovanie

Reálna hodnota čistých identifikovateľných aktív nadobudnutých spoločnosťou Alfa ku dňu akvizície je vo výške 86 300 jednotiek, ktoré sa vypočítajú ako rozdiel medzi reálnou hodnotou nadobudnutých aktív vo výške 205 800 jednotiek a reálnou hodnotou

⁴⁵ IFRS 3 Podnikové kombinácie, odsek 12.

⁴⁶ IFRS 3 Podnikové kombinácie, odsek 23.

prevzatých záväzkov v hodnote 119 500 jednotiek. Tento údaj je dôležitý pri výpočte goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy.

V poslednom kroku akvizičnej metódy nadobúdateľ zisťuje či v rámci podnikovej kombinácie vznikol ku dňu akvizície goodwill alebo zisk z výhodnej kúpy. V rámci jednoduchej podnikovej kombinácie nadobúdateľ stanoví výšku poskytnutej protihodnoty a porovná ju s reálnou hodnotou čistého identifikovateľného majetku. Nekontrolujúci podiel nevzniká a nadobúdateľ nevlastní predtým držaný podiel na vlastnom imaní v nadobúdanom podniku. Sumu, určenej ako prebytok reálnej hodnoty poskytnutej protihodnoty nad reálnou hodnotou nadobudnutých identifikovateľných aktív a prevzatých záväzkov ocenených ku dňu akvizície, vykáže nadobúdateľ ako goodwill.

Nadobúdateľ príležitostne uskutoční výhodnú kúpu, v rámci ktorej dosiahne zisk z výhodnej kúpy. Ten sa vypočíta ako prebytok reálnej hodnoty nadobudnutých identifikovateľných aktív a prevzatých záväzkov nad reálnou hodnotu poskytnutej protihodnoty. V prípade ak vznikne zisk z výhodnej kúpy, je nadobúdateľ povinný opätovne posúdiť identifikáciu a ocenenie, postupy stanovené použité pri stanovení súm identifikovateľného nadobudnutého majetku a prevzatých záväzkov a poskytnutej protihodnoty.

Protihodnota poskytnutá v podnikovej kombinácii sa oceňuje reálnou hodnotou, ktorá sa vypočíta ako súčet reálnych hodnôt, ktorú majú k dátumu akvizície majetok prevedený nadobúdateľom, záväzky, ktoré vznikli nadobúdateľovi voči bývalým vlastníkom nadobúdaného subjektu a podiely na vlastnom imaní emitované nadobúdateľom.

Medzi príklady foriem poskytnutej protihodnoty patria peniaze, ostatný majetok, podnik alebo dcérska spoločnosť nadobúdateľa, podmienené plnenie, kmeňové alebo prioritné nástroje vlastného imania, opcie, warranty a členské podiely vo vzájomných podnikoch⁴⁷.

Ilustratívny príklad 3 (pokračovanie): Vykazovanie a oceňovanie goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy

Spoločnosť Alfa nadobúda všetky zložky majetku a preberá všetky záväzky. Za každé 4 akcie v spoločnosti Beta akcionári dostanú 3 akcie spoločnosti Alfa a protihodnotu vo forme peňazí vo výške 1 jednotky. Reálna hodnota 1% podielu ku dňu akvizície je 1,8 jednotiek.

⁴⁷ IFRS 3 Podnikové kombinácie, odsek 37.

Zmluvné strany sa dohodli na ďalších platbách a to vo výške 5 000 jednotiek, v prípade ak zisk pred úrokmi a zdanením (EBIT) spoločnosti Beta za prvý rok nasledujúci po dni akvizícii presiahne 25 000 jednotiek. Ak však presiahne hodnotu 40 000 jednotiek výšku podmienenej protihodnoty bude predstavovať 7 000 jednotiek. Spoločnosť Alfa sa domnieva, že je pravdepodobné, že EBIT bude vyšší ako 25 000 ale nižší ako 40 000 jednotiek. Predpokladaná ročná úroková miera predstavuje 10%.

Spoločnosť Alfa zaplatila poplatok za právnikov vo výške 500 jednotiek a vznikli jej náklady za prevádzku interného oddelenia pre akvizície vo výške 400 jednotiek.

Účtovná jednotka Alfa, nadobúdateľ, podľa údajov z ilustratívneho príkladu poskytuje za výmenu 100% podielu na základnom imaní ako protihodnotu podiely na vlastnom imaní, peniaze a podmienené plnenie vo vzťahu k zisku pred úrokmi a zdanením nadobúdaného podniku. Ako už bolo povedané, základné imanie nadobúdanej jednotky Beta predstavuje 80 000 jednotiek.

Podiely na vlastnom imaní emitované Alfou, nadobúdateľom, sa vypočítajú zo základného imania nadobúdaného subjektu Beta, t.j. 80 000 jednotiek a reálnej hodnoty jedného percenta podielu na vlastnom imaní Alfou. Alfa sa zaviazala za každé 4 akcie emitovať 3 akcie bývalým akcionárom nadobúdaného subjektu, pričom reálna hodnota jednej akcie je vo výške 1,8 jednotky. Podiely na vlastnom imaní emitované Alfou predstavujú hodnotu 108 000 jednotiek. Účtovná jednotka Alfa sa taktiež zaviazala za každú jednu akciu poskytnúť protihodnotu formou peňazí vo výške jednej jednotky, čo v súhrne predstavuje hodnotu 20 000 jednotiek.

Účtovné jednotky sa taktiež dohodli na ďalších platbách, ktoré predstavujú podmienené plnenie, ktoré sa predpokladá že sa vyrovná o dva roky. Účtovná jednotka Alfa vykáže reálnu hodnotu podmieneného plnenia k dátumu akvizície ako súčasť poskytnutej protihodnoty. Keďže sa predpokladá že EBIT cieľ za prvý rok nasledujúci po dni akvizícii bude vyšší ako 25 000 ale nižší ako 40 000 jednotiek, podmienené plnenie bude vykázané vo výške 5 000 jednotiek, diskontovanej na súčasnú hodnotu ku dňu akvizície, teda v hodnote 4 132 jednotiek. Nasledujúca tabuľka poskytuje prehľad foriem účtovnou jednotkou Alfa poskytnutej protihodnoty a výpočet jej reálnej hodnoty.

Tabuľka č. 2: Výpočet reálnej hodnoty poskytnutej protihodnoty v rámci jednoduchej podnikovej kombinácie

Forma protihodnoty	Výpočet	v RH
Podiely na vlastnom imaní emitované Alfou	80 000 j. * $\frac{3}{4}$ * 1,8 j.	108 000 j.
Poskytnutá protihodnota formou peňazí	80 000 j. * $\frac{1}{4}$ * 1 j.	20 000 j.
Podmienené plnenie (EBIT ciele)	5 000 j. x $1/(1,1)^2$	4 132 j.
Poskytnutá protihodnota v reálnej hodnote		132 132 j.

Zdroj: Vlastné spracovanie

Náklady súvisiace s nadobudnutím sú náklady, ktoré vynaloží nadobúdateľ na uskutočnenie podnikovej kombinácie. Tieto náklady nie sú súčasťou goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy a nadobúdateľ zaúčtuje tieto sumy súvisiace s akvizíciou ako náklady v období, v ktorom sú vynaložené a v ktorom sú prijaté služby, okrem nákladov na emisiu dlhových alebo majetkových cenných papierov, ktoré sa vykazujú v súlade s IAS 32 a IAS 39⁴⁸.

Hlavným dôvodom vyňatia nákladov priamo súvisiacich s akvizíciou z hodnoty goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy je skutočnosť, že tieto náklady nie sú súčasťou reálnej hodnoty transakcie medzi nadobúdateľom a nadobúdaným subjektom. Ide o oddelenú transakciu, pre ktorú nadobúdateľ zaplatí reálnu hodnotu za služby, ktoré obdrží a vo všeobecnosti teda nepredstavujú majetok nadobúdateľa ku dňu akvizície, pretože ekonomický úžitok zo služieb plynul v momente, kedy boli poskytnuté. To znamená, že poplatok za právnika a prevádzku interného akvizičného oddelenia v súhrne vo výške 900 jednotiek bude mať vplyv na náklady v danom účtovnom období, teda v roku 20X1, ktoré sa zvýšia, čo bude mať za následok zvýšenie straty a zníženie zisku daného účtovného obdobia.

Účtovná jednotka Alfa vykáže v majetku goodwill, ktorého hodnota v dôsledku podnikovej kombinácie ku dňu akvizície sa rovná sume 45 832 jednotiek. Vypočíta sa ako rozdiel medzi poskytnutou protihodnotou ocenenou v súlade s IFRS 3, teda 132 132 jednotiek a hodnotou čistých identifikovateľných aktív, t.j. 86 300 jednotiek.

⁴⁸ IFRS 3 Podnikové kombinácie, odsek 53.

3.1.2 Podniková kombinácia so vznikom nekontrolujúceho podielu

Nekontrolujúce podiely vznikajú v prípade neúplne vlastneného dcérskeho podniku, t.j. keď materský podnik nevlastní v dcérskom podniku celý vlastnícky podiel. Nekontrolujúce podiely predstavujú podľa IFRS 3 vlastné imanie, ktoré nemožno priamo alebo nepriamo priradiť materskému podniku⁴⁹. Sú to podiely vo vlastníctve iných spoločníkov. Nekontrolujúce podiely sa vykazujú podľa IAS 27 v konsolidovanej súvahe ako samostatná položka vo vlastnom imaní, ale oddelene od vlastného imania materského podniku.

Tak ako v prípade jednoduchkej podnikovej kombinácie, je nevyhnutné pred samotnou aplikáciou akvizíčnej metódy analyzovať transakciu alebo inú udalosť. V prípade, ak nadobudnutý majetok a prevzaté záväzky predstavujú podnik a je splnená definícia podnikovej kombinácie, vykazujúca účtovná jednotka účtuje o transakcii alebo inej udalosti v súlade s IFRS 3 *Podnikové kombinácie*.

Podniková kombinácia so vznikom nekontrolujúceho podielu sa v prvých dvoch krokoch uplatňovania akvizíčnej metódy od jednoduchkej podnikovej kombinácie nelíši. K rozdielu dochádza v krokoch vykazovanie a oceňovanie nadobudnutého identifikovateľného majetku, prevzatých záväzkoch a každého nekontrolujúceho podielu v nadobúdanom subjekte ku dňu akvizície a vykazovanie a oceňovanie goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy.

Podniková kombinácia so vznikom nekontrolujúceho podielu musí byť taktiež zaúčtovaná použitím akvizíčnej metódy, pričom jedna zo strán musí byť vždy identifikovaná ako nadobúdateľ. Ide o tú jednotku, ktorá získava kontrolu nad nadobúdaným subjektom a právomoc riadiť jeho finančnú a prevádzkovú politiku za účelom získania úžitku z činnosti nadobúdaného podniku.

Ilustratívny príklad 4: Identifikácia nadobúdateľa a určenie dátumu akvizície v rámci podnikovej kombinácie so vznikom nekontrolujúceho podielu

Dňa 1. januára 20X1 spoločnosť Alfa, maloobchodný predajca, kúpila 75 % podiel v spoločnosti Beta, iného maloobchodu, za protihodnotu formou peňazí vo výške 37 650 jednotiek. Spoločnosť Alfa teda vlastní 75 % podiel na základnom imaní spoločnosti Beta, ktorému zodpovedá 75% hlasovacích práv. Spoločnosť Alfa nemala pred dňom akvizície žiadny podiel na vlastnom imaní spoločnosti Beta.

⁴⁹ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, Príloha A: Definície pojmov.

Spoločnosť Alfa vystupuje v ilustratívnom príklade ako nadobúdateľ, čo dokazuje skutočnosť, že kúpila 75 % podiel na základnom imaní, čo predstavuje 75 % hlasovacích práv a preto získava kontrolu nad finančnými a prevádzkovými politikami spoločnosti Beta. Spoločnosť Alfa za tento podiel poskytuje protihodnotu formou peňazí spoločnosti Beta, ktorá predstavuje nadobúdaný subjekt.

Pri neexistencii dôkazov o opaku, z daných údajov, ktoré sú poskytnuté k podnikovej kombinácii vyplýva, že dňom akvizície je 1. január 20X1, teda deň, kedy spoločnosť Alfa v skutočnosti prevzala kontrolu nad spoločnosťou Beta. K tomuto dátumu vykazuje účtovná jednotka Alfa nadobudnutý majetok a prevzaté záväzky v ich reálnej hodnote a zverejňuje informácie, ktoré umožňujú používateľom zhodnotiť charakter a finančné dopady akvizície.

Na rozdiel od podnikovej kombinácie, v rámci ktorej nekontrolujúci podiel nevzniká, pri každej podnikovej kombinácii, teda aj pri podnikovej kombinácii so vznikom nekontrolujúceho podielu, v rámci uplatnenia tretieho kroku akvizičnej metódy nadobúdateľ ocení všetky nekontrolujúce podiely v nadobúdanom subjekte reálnou hodnotou alebo pomerným podielom týchto nekontrolujúcich podielov na čistom identifikovateľnom majetku nadobúdaného subjektu⁵⁰. Identifikovateľný nadobudnutý majetok a prevzaté záväzky nadobúdateľ oceňuje ku dňu akvizície v reálnej hodnote.

Ilustratívny príklad 4 (pokračovanie): Vykazovanie a oceňovanie nadobudnutého identifikovateľného majetku, prevzatých záväzkov a všetkých nekontrolujúcich podielov

Ku dňu akvizície boli zostavené nasledujúce účtovné výkazy spoločností, používané interným oddelením ako podklad na konsolidáciu:

Strana aktív	Súvaha Alfa k 01.01.20X1		Strana Pasív
Pozemok	40 000	Základné imanie	50 000
Nehnutelnosti, stroje, zariadenia	20 000	Nerozdelené zisky	41 650
Investícia v dcérskej spoločnosti	37 650	Dlhodobé pôžičky	8 000
Zásoby	5 000	Záväzky z obchodného styku	6 000
Peniaze	7 000	Ostatné záväzky	4 000
Spolu majetok	109 650	Spolu VI a záväzky	109 650

⁵⁰ Proporcionálnym podielom na identifikovateľných čistých aktívach sa nekontrolujúci podiel nemôže oceniť v prípade, že je napr. zmluvne stanovené, že pri likvidácii nekontrolujúci podielníci nedostanú proporcionálny podiel.

Strana aktív		Súvaha Beta k 01.01.20X1		Strana Pasív	
Pozemok	18 000	Základné imanie			15 000
Nehnutelnosti, stroje, zariadenia	5 000	Nerozdelené zisky			6 000
Zásoby	3 000	Dlhodobé pôžičky			2 000
Pohl'adávkyy z obchodného styku	1 000	Záväzky z obchodného styku			1800
		Ostatné záväzky			2 200
Spolu majetok	27 000	Spolu VI a záväzky			27 000

Doplňujúce informácie:

Pred podnikovou kombináciou existovala v spoločnosti Beta interne vytvorená obchodná značka, pod ktorou spoločnosť predávala svoje výrobky. Reálna hodnota obchodnej značky bola znalcom stanovená na hodnotu 2 000 jednotiek.

Reálna hodnota pozemku spoločnosti Beta ku dňu akvizície bola znalcom stanovená na hodnotu 25 000 jednotiek, nehnuteľností, strojov a zariadení 5 500 jednotiek, zásob 4 000 jednotiek a dlhodobých pôžičiek 2 100 jednotiek.

Účtovné hodnoty ostatných položiek majetku a záväzkov spoločnosti Beta zodpovedajú ich reálnym hodnotám.

Zo zásady vykazovania vyplýva povinnosť nadobúdateľa vykázat oddelene od goodwillu identifikovateľný nadobúdaný majetok, prevzaté záväzky a všetky nekontrolujúce podiely v nadobúdanom subjekte.

Výsledkom uplatnenia zásady a podmienok vykazovania účtovnou jednotkou Alfa v treťom kroku akvizičnej metódy je vykázanie identifikovateľného nehmotného majetku, obchodnej značky, ktorý nadobúdaný subjekt, účtovná jednotka Beta, pred podnikovou kombináciou nevykazoval vo svojej účtovnej závierke, pretože bol vytvorený interne a nespĺňal kritéria na vykázanie podľa IAS 38. Ku dňu akvizície je táto obchodná značka identifikovateľná a spĺňa preto kritériá na vykázanie podľa IAS 38 a IFRS 3. Reálna hodnota tohto majetku bola stanovená vo výške 2 000 jednotiek.

Nasledujúca tabuľka znázorňuje prehľad ku dňu akvizície oceneného identifikovateľného majetku, vrátane identifikovateľného nehmotného majetku, teda obchodnej značky, a reálnych hodnôt prevzatých záväzkov. Daná tabuľka taktiež pomáha pri výpočte čistého identifikovateľného majetku k dátumu akvizície.

Tabuľka č. 3: Pomocná tabuľka pri výpočte reálnej hodnoty čistých identifikovateľných aktív v rámci podnikovej kombinácie so vznikom nekontrolujúcich podielov

Druh majetku	v RH	Druh záväzku	v RH
Obchodná značka	2 000	Dlhodobé pôžičky	2 100
Pozemok	25 000	Záväzky z obchodného styku	1 800
Nehnutelnosti, stroje a zariadenia	5 500	Ostatné záväzky	2 200
Zásoby	4 000		
Pohľadávky z obchodného styku	1 000		
Spolu aktíva	37 500	Spolu záväzky	6 100

Zdroj: Vlastné spracovanie

Reálna hodnota čistých identifikovateľných aktív nadobudnutých spoločnosťou Alfa ku dňu akvizície je v hodnote 31 400 jednotiek, ktoré sa vypočítajú ako rozdiel medzi reálnou hodnotou nadobudnutých aktív, t.j. 37 500 jednotiek a reálnou hodnotou prevzatých záväzkov 6 100 jednotiek.

Pri každej podnikovej kombinácii nadobúdateľ ocení všetky nekontrolujúce podiely (v prípade ak vznikli) v nadobúdanom subjekte metódou reálnej hodnoty alebo proporcionálnym podielom týchto nekontrolujúcich podielov na čistom identifikovateľnom majetku nadobúdaného subjektu, taktiež nazývanou proporcionálna metóda⁵¹. IFRS 3 dáva účtovným jednotkám možnosť voľby medzi týmito dvoma spôsobmi na základe vlastného rozhodnutia.

Možnosť nadobúdateľa vybrať si metódu ocenenia nekontrolujúceho podielu v nadobúdanom subjekte reálnou hodnotou alebo na báze proporcionálneho vlastníctva v identifikovateľnom čistom majetku nadobúdaného subjektu prináša rozdiel medzi výsledkami aplikovania požiadaviek IFRS 3.

1. Nekontrolujúce podiely sú ocenené proporcionálnym podielom na čistých aktívach nadobúdaného podniku – metóda čiastočného goodwillu

Oceňovanie nekontrolujúcich podielov proporcionálne má za následok vykázanie goodwillu, ktorý vznikne v situácii, keď ku dňu akvizície reálna hodnota nadobúdaného

⁵¹ IFRS 3 Podnikové kombinácie, Dôvody pre vydanie IFRS, odsek IN8.

podniku vyjadrená súhrnom poskytnutej a ocenej protihodnoty, nekontrolujúceho podielu a predtým držaného podielu (v prípade podnikovej kombinácie realizovanej postupne) je vyššia ako suma nadobudnutých čistých aktív. Goodwill, ktorý pripadá iba na podiely materského podniku, sa vykáže ako aktívum ku dňu akvizície. Ide o tzv. čiastočný goodwill. Ak je však tento rozdiel nižší, vznikne zisk z výhodnej kúpy, ktorý sa po jeho prehodnotení⁵² vykáže vo výsledku hospodárenia (zaúčtuje sa do výnosov) a celý sa priradí materskému podniku.

Poskytnutá protihodnota sa oceňuje reálnou hodnotou, ktorá sa vypočíta ako súčet reálnych hodnôt, ktorú majú k dátumu akvizície majetok prevedený nadobúdateľom, záväzky, ktoré vznikli nadobúdateľovi voči bývalým vlastníkom nadobúdaného subjektu a podiely na vlastnom imaní emitované nadobúdateľom.

Využitím metódy oceňovania nekontrolujúcich podielov proporcionálnym podielom na čistých aktívach nadobúdaného podniku sa vypočíta nekontrolujúci podiel, ktorý predstavuje 7 850 jednotiek, teda 25 % z reálnej hodnoty nadobudnutých čistých aktív, t. j. 31 400 jednotiek.

Ilustratívny príklad 4 (pokračovanie): Vykazovanie a oceňovanie goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy v rámci podnikovej kombinácie so vznikom nekontrolujúceho podielu

V súvislosti s akvizíciou vznikli spoločnosti Alfa náklady na právne služby vo výške 5 000 jednotiek a za sprostredkovanie akvizície vo výške 2 000 jednotiek.

Podiel na základnom imaní, ktorý Alfa nadobúda tvorí 750 akcií, pričom trhovú hodnotu každej akcie je 36 jednotiek. Nekontrolujúci podiel 25 % možno obstarat' za rovnakú trhovú cenu, za akú obstarala svoj podiel účtovná jednotka Alfa a tvorí 250 akcií s trhovou cenou jednej akcie 36 jednotiek.

Účtovná jednotka poskytuje protihodnotou formou peňazí, t.j. 37 650 jednotiek, neemituje žiadne akcie za výmenu podielov na vlastnom imaní a nevznikajú jej žiadne záväzky voči bývalým vlastníkom účtovnej jednotky Beta. Náklady, ktoré jej v súvislosti s podnikovou kombináciou vznikli, t.j. náklady za sprostredkovanie a právne služby v súhrne

⁵² Nadobúdateľ predtým ako vykáže zisk z výhodnej kúpy, aplikuje požiadavky IFRS 3 (odsek 36) a opätovne posúdi správnosť jeho výpočtu.

vo výške 7 000 jednotiek, budú mať vplyv na náklady v danom účtovnom období, teda v roku 20X1, ktoré sa zvýšia, čo bude mať za následok zníženie zisku daného účtovného obdobia.

Nasledujúca tabuľka zhrňuje pomocné výpočty pri určení hodnoty goodwillu, ktorý vznikne nadobúdateľovi v prípade ak si zvolí metódu ocenenia nekontrolujúceho podielu proporcionálne.

Tabuľka č. 4: Pomocná tabuľka pri výpočte goodwillu v rámci podnikovej kombinácie so vznikom nekontrolujúceho podielu oceneného proporcionálne

	Výpočet	v RH
Poskytnutá protihodnota Alfou formou peňazí		37 650 j.
Reálna hodnota nadobudnutých čistých aktív	37 500 – 6 100	31 400 j.
Nekontrolujúci podiel (25%)	31 400 *25%	7 850 j.
Reálna hodnota nadobúdaného podniku	37 650 + 7 850	45 500 j.
Goodwill	45 500 – 31 400	14 100 j.

Zdroj: Vlastné výpočty

Účtovná jednotka Alfa, nadobúdateľ, vykáže ku dňu akvizície, k 1. 1. 20X1, goodwill vo výške 14 100 jednotiek, nakoľko reálna hodnota nadobúdaného podniku je vyššia ako reálna hodnota nadobudnutých čistých aktív.

2. Nekontrolujúce podiely sú ocenené v reálnej hodnote – metóda plného goodwillu

Ak sú nekontrolujúce podiely ocenené v reálnej hodnote, ovplyvní celkovú výšku goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy aj kladný alebo záporný rozdiel medzi hodnotou nekontrolujúcich podielov ocenených v reálnej hodnote a podielom na vlastnom imaní dcérskeho podniku, ktorý na tieto nekontrolujúce podiely pripadá. V celkovej výške goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy sa v tomto prípade zohľadní aj časť pripadajúca na nekontrolujúce podiely.

V konsolidovanej súvahe teda nadobúdateľ vykáže vyššiu sumu goodwillu ako pri metóde ocenenia nekontrolujúceho podielu proporcionálnym pomerom, pretože sa vykazuje aj goodwill pripadajúci na nekontrolujúce podiely, čo vedie k vykázaniu vyššej sumy čistých aktív. Tejto metóde sa taktiež hovorí metóda plného goodwillu. Využitím metódy

oceňovania nekontrolujúcich podielov reálnou hodnotou predstavuje nekontrolujúci podiel 9 000 jednotiek, nakoľko jedna akcia má reálnu hodnotu 36 jednotiek.

Nasledujúca tabuľka zhrňuje pomocné výpočty pri určení hodnoty goodwillu, ktorý vznikne spoločnosti Alfa, nadobúdateľovi v prípade ak si zvolí metódu ocenenia nekontrolujúceho podielu reálnou hodnotou.

Tabuľka č. 5: Pomocná tabuľka pri výpočte goodwillu v rámci podnikovej kombinácie so vznikom nekontrolujúceho podielu oceneného reálnou hodnotou

	Výpočet	v RH
Poskytnutá protihodnota Alfou formou peňazí		37 650 j.
Reálna hodnota nadobudnutých čistých aktív	$37\,500 - 6\,100$	31 400 j.
Nekontrolujúci podiel (25%)	$250 * 36j.$	9 000 j.
Reálna hodnota nadobúdaného podniku	$37\,650 + 9\,000$	46 650 j.
Goodwill	$46\,650 - 31\,400$	15 250 j.
• Goodwill pripadajúci na materský podnik – účtovnú jednotku Alfa		14 100 j.
• Goodwill pripadajúci na nekontrolujúci podiel	$15\,250 - 14\,100$	1 150 j.

Zdroj: Vlastné výpočty

Pri vykazovaní goodwillu v plnej výške, teda ak sú nekontrolujúce podiely ocenené v reálnej hodnote, účtovná jednotka Alfa v konsolidovanej účtovnej závierke vykáže goodwill v celkovej výške 15 250 jednotiek, čisté aktíva účtovnej jednotky Beta v reálnej hodnote vo výške 31 400 jednotiek a nekontrolujúci podiel ocenený v reálnej hodnote vo výške 9 000 jednotiek. V uvedenom príklade predstavuje goodwill pripadajúci na nekontrolujúce podiely sumu 1 150 jednotiek.

3.1.3 Spätná akvizícia

Existujú podnikové kombinácie, v rámci ktorých emitujúca účtovná jednotka je zároveň nadobúdaným subjektom. V určitých prípadoch je možné pre účtovné účely identifikovať ako nadobúdaný subjekt tú účtovnú jednotku, ktorá z právneho hľadiska

predstavuje nadobúdateľa a ktorá emitovala cenné papiere. Aby sa transakcia považovala za spätnú akvizíciu, účtovná jednotka, ktorej podiely na vlastnom imaní sa nadobúdajú (subjekt, ktorý je z právneho hľadiska nadobúdaný), musí byť z hľadiska účtovníctva nadobúdateľom⁵³.

Príkladom takejto podnikovej kombinácie je, keď sa relatívne väčšia účtovná jednotka v uzavretom súkromnom vlastníctve chce stať verejne obchodovanou účtovnou jednotkou, ale nechce zaregistrovať svoje akcie. Na dosiahnutie tohto cieľa si táto účtovná jednotka dohodne nadobudnutie svojich podielov na vlastnom imaní menšou verejne obchodovanou účtovnou jednotkou a to výmenou za podiely na vlastnom imaní verejne obchodovanej účtovnej jednotky.

V tomto prípade dochádza k podnikovej kombinácii realizovanej formou spätnej akvizície, kedy súkromná účtovná jednotka predstavuje z právneho hľadiska nadobúdaný subjekt, pretože boli nadobudnuté jej podiely na vlastnom imaní, avšak z pohľadu účtovníctva po uplatnení návodu pre identifikáciu nadobúdateľa predstavuje nadobúdateľa. Vyplýva to zo skutočnosti, že po výmene podielov na vlastnom imaní spoločníci väčšej súkromnej účtovnej jednotky vlastnia väčšinu akcií vo verejne obchodovanej účtovnej jednotky a tak nadobúda kontrolu nad finančnými a prevádzkovými politikami podniku.

Verejne obchodovaná účtovná jednotka je nadobúdateľom z právneho hľadiska, pretože emitovala svoje podiely na vlastnom imaní avšak z účtovného hľadiska predstavuje účtovný nadobúdaný subjekt, pretože po výmene podielov na vlastnom imaní jej bývalí spoločníci vlastnia menšinu akcií v súkromnej účtovnej jednotky a tak nad jej finančnými a prevádzkovými politikami získava kontrolu súkromná účtovná jednotka.

Účtovanie spätnej akvizície má vplyv iba na konsolidovanú účtovnú závierku, pričom tá sa vydá v mene spoločnosti, ktorá je z právneho hľadiska materskou spoločnosťou a zároveň účtovným nadobúdaným subjektom, ale v poznámkach sa uvedie, že nadväzuje na účtovnú závierku spoločnosti, ktorá je z právneho hľadiska dcérskou spoločnosťou a zároveň účtovným nadobúdateľom. Vyžaduje sa spätná úprava základného imania účtovného nadobúdateľa tak, aby vyjadrovalo základné imanie účtovného nadobúdaného subjektu. Nasledujúca tabuľka ukazuje, ako sú zložky konsolidovanej účtovnej závierky ovplyvnené spätnou akvizíciou.

⁵³ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, Príloha B: Návod na aplikáciu, odsek B19.

Tabuľka č. 6: Vplyv spätnej akvizície na vykazovanie v konsolidovanej účtovnej závierke

Majetok a záväzky	- Majetok a záväzky spoločnosti, ktorá je z právneho hľadiska dcérska (účtovný nadobúdateľ), vykázané a oceňované v ich účtovných hodnotách pred kombináciou. - Majetok a záväzky spoločnosti, ktorá je z právneho hľadiska materská (účtovný nadobúdaný subjekt), vykázané a ocenené v súlade s IFRS 3 Podnikové kombinácie.
Vlastné imanie	- Suma vykázaná ako emitované podiely na vlastnom imaní v konsolidovanej účtovnej závierke sa vypočíta súčtom hodnoty pred podnikovou kombináciou emitovaných podielov na vlastnom imaní tej spoločnosti, ktorá je z právneho hľadiska dcérska (účtovný nadobúdateľ) a reálnej hodnoty spoločnosti, ktorá je z právneho hľadiska materská (účtovný nadobúdaný subjekt), určenej v súlade s IFRS 3. - Nerozdelený zisk a iné zostatky účtov vlastného imania spoločnosti, ktorá je z právneho hľadiska dcérska (účtovný nadobúdateľ) pred podnikovou kombináciou. - Pomerná časť nekontrolujúcich podielov na účtovných hodnotách nerozdeleného zisku a iných podieloch na vlastnom imaní spoločnosti, ktorá je z právneho hľadiska dcérska (účtovný nadobúdateľ), určených v súlade s IFRS 3.
Porovnateľné informácie	- Porovnateľné informácie prezentované sú spätne upravené tak, aby vyjadrovali základné imanie tej spoločnosti, ktorá je z právneho hľadiska materskou (účtovným nadobúdaným subjektom).
Zisk na akciu	- Vážený aritmetický priemer počtu kmeňových akcií v obehu za obdobie, v ktorom dôjde ku spätnej akvizícii je založený na váženom aritmetickom priemere kmeňových akcií právneho nadobúdaného subjektu (účtovný nadobúdateľ), ktoré sú v obehu od začiatku tohto obdobia do dátumu akvizície. - Tento vážený aritmetický priemer sa vynásobí výmenným pomerom stanoveným v dohode o akvizícii a priráta sa k aktuálnemu počtu kmeňových akcií právneho nadobúdateľa (účtovný nadobúdaný subjekt), ktoré sú v obehu od dátumu akvizície a ktoré sú nesplatené od dátumu akvizície do konca tohto obdobia. - Základný zisk na akciu pre každé porovnateľné obdobie je založený na výsledku hospodárenia právneho nadobúdaného subjektu a historickom váženom priemere počtu kmeňových akcií, vynásobeným výmenným pomerom stanoveným v zmluve o akvizícii.

Zdroj: IFRS 3 Podnikové kombinácie, Príloha B: Návod na aplikáciu, odsek B21 - B22

Takisto ako v prípade ostatných typov podnikových kombinácií, zaúčtuje vykazujúca účtovná jednotka spätnú akvizíciu pomocou akvizičnej metódy a rovnako sa uplatňujú aj všetky zásady vykazovania a oceňovania uvedené v IFRS 3 *Podnikové kombinácie* vrátane požiadavky vykazovania goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy.

Predpokladajme, že v rámci spätnej akvizície na základe uplatnenia akvizičnej metódy bola účtovná jednotka Beta identifikovaná ako účtovný nadobúdateľ, pričom z právneho hľadiska vystupuje ako dcérska spoločnosť. Účtovná jednotka Beta ku dňu akvizície, t. j. 30. septembra 20X6 prevzala kontrolu nad finančnými a prevádzkovými politikami účtovnej jednotky Alfa, účtovný nadobúdaný subjekt, ktorý emitoval cenné papiere a je z právneho hľadiska materskou spoločnosťou.

*Ilustratívny príklad 5: Identifikácia nadobúdateľa a určenie dátumu akvizície v rámci spätnej akvizície*⁵⁴

K 30. septembru 20X6 účtovná jednotka Alfa emituje 2,5 akcie výmenou za každú kmeňovú akciu jednotky Beta. Základné imanie účtovnej jednotky Alfa tvorí 100 kmeňových akcií spolu v hodnote 300 jednotiek a účtovnej jednotky Beta 60 kmeňových akcií spolu v hodnote 600 jednotiek. Všetci akcionári jednotky Beta vymenia svoje akcie. Z toho dôvodu jednotka Alfa emituje 150 kmeňových akcií výmenou za všetkých 60 kmeňových akcií jednotky Beta.

V rámci spätnej akvizície účtovný nadobúdateľ zvyčajne neemituje za nadobúdaný subjekt žiadnu protihodnotu. Účtovný nadobúdaný subjekt, Alfa, emituje svoje podiely na vlastnom imaní vlastníkom účtovného nadobúdateľa, Beta. Vznik spätnej akvizície dokazuje aj skutočnosť, že predošlí akcionári účtovnej jednotky Beta dokážu ovládať účtovnú jednotku Alfa, pričom z právneho pohľadu predstavuje dcérsku spoločnosť. Zmeny štruktúry emitovaných akcií a vlastníctva v rámci podnikovej kombinácie znázorňuje nasledujúca tabuľka.

⁵⁴ Spracovaný podľa prílohy IFRS 3 Ilustratívne príklady.

Tabuľka č. 7: Ilustrácia zmeny štruktúry emitovaných akcií a vlastníctva v rámci spätnej akvizície

	Počet emitovaných kmeňových akcií			
	Tesne pred dňom akvizície	Ku dňu akvizície	Po dni akvizície	Vlastníctvo
Alfa (účtovný nadobúdaný subjekt)	100	150	250	- 40% existujúci akcionári spoločnosti Alfa - 60% predošli akcionári spoločnosti Beta
Beta (účtovný nadobúdateľ)	60	-	60	- 100% podiel na ZI vlastní spoločnosť Alfa

Zdroj: PWC, *Understanding reverse acquisition*

V dôsledku emisie 150 kmeňových akcií jednotkou Alfa, akcionári jednotky Beta vlastnia 60 percent emitovaných akcií kombinovanej jednotky (t.j. 150 akcií z emitovaných 250 akcií). Zvyšných 40 percent vlastnia akcionári jednotky Alfa. Účtovným nadobúdateľom je účtovná jednotka Beta, ktorá ku dňu akvizície, k 30. septembru 20X6, prevzala kontrolu nad finančnými a prevádzkovými politikami účtovnej jednotky Alfa.

Ilustratívny príklad 5 (pokračovanie): Vykazovanie a oceňovanie identifikovateľného nadobudnutého majetku, prevzatých záväzkov a každého nekontrolujúceho podielu v nadobúdanom subjekte a vykazovanie a oceňovanie goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy v rámci spätnej akvizície

Tesne pred podnikovou kombináciou boli zostavené nasledujúce účtovné výkazy oboch spoločností, používané interným oddelením ako podklad na konsolidáciu:

Strana aktív	Súvaha Alfa k 30.09.20X6		Strana Pasív
Dlhodobý majetok	1 300	Základné imanie	300
Krátkodobý majetok	500	(100 kmeňových akcií)	
		Nerozdelené zisky	800
		Dlhodobé záväzky	400
		Krátkodobé záväzky	300
Spolu majetok	1800	Spolu VI a záväzky	1800

Strana aktív	Súvaha Beta k 30.09.20X6	Strana Pasív	
Dlhodobý majetok	3 000	Základné imanie	600
Krátkodobý majetok	700	(60 kmeňových akcií)	
		Nerozdelené zisky	1 400
		Dlhodobé záväzky	1 100
		Krátkodobé záväzky	600
Spolu majetok	3700	Spolu VI a záväzky	3700

Doplňujúce údaje:

Reálna hodnota identifikovateľného majetku a záväzkov účtovnej jednotky Alfa k 30. septembru 20X6 je rovnaká ako prevzaté sumy, s výnimkou reálnej hodnoty dlhodobého majetku, ktorá je ku dňu akvizície 1500 jednotiek.

Reálna hodnota každej kmeňovej akcie jednotky Beta k 30. septembru 20X6 je 40 jednotiek, kótovaná trhovú cenu kmeňových akcií jednotky Alfa k tomuto dátumu je 16 jednotiek. Počet kmeňových akcií emitovaných jednotkou Beta sa nezmenil ani počas ročného obdobia končiaceho 31. decembrom 20X5, ani počas obdobia od 1. januára 20X6 do dátumu spätnej akvizície (30. september 20X6).

Zisk účtovnej jednotky Beta za ročné obdobie končiace 31. decembrom 20X5 bol 600 jednotiek a konsolidovaný zisk za ročné obdobie končiace 31. decembrom 20X6 je 800 jednotiek.

Reálna hodnota, ktorú má k dátumu akvizície protihodnota poskytnutá účtovným nadobúdateľom, spoločnosťou Beta, za svoj podiel v účtovnom nadobúdanom subjekte, v spoločnosti Alfa, sa vypočíta z objemu podielov na vlastnom imaní, ktoré by musela emitovať spoločnosť, ktorá je z právneho hľadiska dcérska, teda spoločnosť Beta, aby vlastníci právnej materskej spoločnosti Alfa dostali rovnaký percentuálny podiel na vlastnom imaní kombinovanej účtovnej jednotky, ako dosiahli zo spätnej akvizície. Takto vypočítaná reálna hodnota uvedeného objemu podielov na vlastnom imaní sa môže použiť ako reálna hodnota protihodnoty poskytnutej výmenou za nadobúdaný subjekt⁵⁵.

⁵⁵ IFRS 3 Podnikové kombinácie, Príloha B: Návod na aplikáciu, odsek B20.

Ak by účtovná jednotka Beta emitovala dodatočné kmeňové akcie akcionárom jednotky Alfa výmenou za ich kmeňové akcie v jednotke Alfa, jednotka Beta by musela emitovať 40 akcií s rovnakým pomerom vlastníckeho podielu v kombinovanej jednotke (60% Beta a 40% Alfa). Akcionári jednotky Beta by potom vlastnili 60 zo 100 emitovaných akcií jednotky Beta, čo predstavuje 60 percent kombinovanej jednotky. Následne by reálna hodnota protihodnoty bola oceňovaná s odkazom na reálnu hodnotu 40 kmeňových akcií spoločnosti Beta. Výsledkom je, že reálna hodnota efektívne poskytnutej protihodnoty jednotkou Beta a skupinový podiel v jednotke Alfa je 1 600 jednotiek (40 akcií s reálnou hodnotou 40 jednotiek).

Reálna hodnota efektívne poskytnutej protihodnoty by mala byť založená na najspoľahlivejšom oceňovaní. V tomto prípade, kótovaná trhovú cenu akcie jednotky Alfa poskytuje spoľahlivejší základ pre oceňovanie efektívne poskytnutej protihodnoty ako odhadovaná reálna hodnota akcie jednotky Beta. Preto plnenie je oceňované použitím trhovej ceny akcie jednotky Alfa, teda 100 akcií s reálnou hodnotou 16 jednotiek za akciu, t. j. 1 600 jednotiek.

Goodwill je oceňovaný ako prebytok reálnej hodnoty efektívne poskytnutej protihodnoty (skupinový podiel v jednotke Alfa), t.j. 1 600 jednotiek, nad čistou sumou vykázaného identifikovateľného majetku a záväzkov jednotky Alfa, t.j. 1 300 jednotiek (reálna hodnota nadobudnutých aktív v hodnote 2 000 jednotiek znížená o reálnu hodnotu prevzatých záväzkov vo výške 700 jednotiek). Goodwill sa teda vykáže v hodnote 300 jednotiek.

Konsolidovaná súvaha vydaná v mene právneho nadobúdateľa a zároveň účtovného nadobúdaného subjektu bezprostredne po podnikovej kombinácii⁵⁶:

Strana aktív	Konsolidovaná súvaha Alfa		Strana Pasív
k 30.09.20X6			
Goodwill	300	Základné imanie (250 kmeňových akcií, t.j. 600 +1 600)	2 200
Dlhodobý majetok (3 000 + 1 500)	4 500		
Krátkodobý majetok (700 + 500)	1 200	Nerozdelené zisky	1 400
		Dlhodobé záväzky (1 100 + 400)	1 500
		Krátkodobé záväzky (600 + 300)	900
Spolu majetok	6 000	Spolu VI a záväzky	6 000

⁵⁶ V poznámkach sa uvedie, že nadväzuje na účtovnú závierku spoločnosti Beta, účtovného nadobúdateľa.

Vzhľadom na nadväznosť konsolidovanej účtovnej závierky vydannej v mene účtovného nadobúdateľa Alfa (s výnimkou štruktúry kapitálu) na účtovnú závierku nadobúdaného subjektu Beta v konsolidovanej účtovnej závierke sú vykázané súčet položiek majetku a záväzkov účtovného nadobúdateľa Beta ocenených v ich účtovných hodnotách pred kombináciou a majetku a záväzkov účtovného nadobúdaného subjektu Alfa ocenených v ich reálnych hodnotách.

Suma vykázaná ako emitované podiely na vlastnom imaní v konsolidovanej účtovnej závierke, teda 2 200 jednotiek je stanovená sčítaním emitovaného vlastného imania dcérskej spoločnosti bezprostredne pred podnikovou kombináciou (600 jednotiek) a reálnej hodnoty efektívne poskytnutej protihodnoty (1 600 jednotiek), ktorá predstavuje reálnu hodnotu účtovne nadobúdaného subjektu Alfa určenej v súlade s IFRS 3.

Štruktúra vlastného imania v konsolidovanej účtovnej závierke, t.j. počet a typ emitovaných nástrojov vlastného imania, však musí vyjadrovať štruktúru vlastného imania tej materskej spoločnosti, ktorá je ňou z právneho pohľadu, vrátane nástrojov vlastného imania, emitovaných právnou materskou spoločnosťou s cieľom realizácie kombinácie. Konsolidovaná účtovná závierka vykazuje nerozdelený zisk a iné zostatky účtov vlastného imania spoločnosti Beta v hodnote 1 400 jednotiek, teda tej spoločnosti, ktorá je z právneho hľadiska dcérska a zároveň účtovným nadobúdateľom.

Pri výpočte zisku na akciu predpokladajme, že počet akcií právneho nadobúdaného subjektu (účtovného nadobúdateľa), teda účtovnej jednotky Beta, ktoré zostanú nesplatené za obdobie od 1. januára 20X6 do dátumu akvizície je 150, t.j. počet kmeňových akcií emitovaných účtovnou jednotkou Alfa v spätnej akvizícii. Počet nesplatených kmeňových akcií od dátumu akvizície do 31. decembra 20X6, teda aktuálny počet kmeňových akcií účtovnej jednotky Alfa, právneho nadobúdateľa (účtovného nadobúdaného subjektu), ktoré sú v danom čase v obehu je 250. Vážený aritmetický priemer nesplatených kmeňových akcií sa teda rovná hodnote 175, teda $(150 \cdot 9/12) + (250 \cdot 3/12)$.

Zisk na akciu za ročné obdobie končiace 31. decembrom 20X6 sa teda vypočíta delením výsledku hospodárenia právne nadobúdaného subjektu, účtovnej jednotky Beta, za rok 20X6, t.j. 800 jednotiek (z doplňujúcich údajov) váženým priemerom počtu nesplatených kmeňových akcií, t.j. 175. Výsledný zisk na akciu je v hodnote 4,57 jednotiek.

Zisk na akciu pre každé porovnateľné obdobie, ktoré sa prezentuje v konsolidovanej účtovnej závierke po spätnej akvizícii, sa vypočíta delením výsledku hospodárenia právne nadobúdaného subjektu, ktorý pripadá na kmeňových akcionárov v každom z týchto období a historickým váženým priemerom počtu kmeňových akcií právne nadobúdaného subjektu, ktoré sú v obehu. Prehodnotený zisk na akciu za ročné obdobie končiacie 31. decembrom 20X5 sa rovná 4 jednotkám, t.j. zisk jednotky Beta za ročné obdobie 20X5 v hodnote 600 jednotiek delený počtom kmeňových akcií emitovaných jednotkou A v spätnej akvizícii, t.j. 150.

Ilustratívny príklad č. 6: Spätná akvizícia so vznikom nekontrolujúcich podielov

V rámci spätných akvizícií môže nastať situácia, keď niektorí vlastníci subjektu, ktorý je právne nadobúdaným subjektom (účtovným nadobúdateľom), nemusia vymeniť podiely na svojom vlastnom imaní za podiely na vlastnom imaní spoločnosti, ktorá je z právneho hľadiska materská (účtovný nadobúdaný subjekt). Títo vlastníci sa v konsolidovanej účtovnej závierke po spätnej akvizícii zobrazia v rámci nekontrolujúcich podielov. Dôvodom je, že vlastníci právne nadobúdaného subjektu, ktorí nevymieňajú podiel na svojom vlastnom imaní za podiely na vlastnom imaní právneho nadobúdateľa, majú podiel iba na výsledkoch a čistom majetku právne nadobúdaného subjektu, a nie na výsledkoch a čistom majetku kombinovanej účtovnej jednotky. Naopak, vlastníci subjektu, ktorý je právnym nadobúdateľom, majú podiel na výsledkoch a čistých majetkoch kombinovanej účtovnej jednotky⁵⁷.

V ilustratívnom príklade 6 vymenili všetci akcionári účtovného nadobúdateľa Beta, svoje akcie výmenou za 2,5 akcie emitovaných účtovným nadobúdaným subjektom Alfa. Predpokladajme, že len 56 kmeňových akcií účtovnej jednotky Beta bolo vymenených. Keďže jednotka Alfa emituje 2,5 akcie výmenou za každú kmeňovú akciu jednotky Beta, jednotka Alfa emituje iba 140 akcií namiesto 150. V dôsledku toho akcionári jednotky Beta vlastnia 58,3 percenta emitovaných akcií kombinovanej jednotky (140 akcií z 240 emitovaných akcií).

Reálna hodnota poskytnutej protihodnoty za jednotku Alfa, ktorá je z hľadiska účtovníctva nadobúdaný subjekt, je vypočítaná na základe predpokladu, ako keby bola kombinácia realizovaná emitovaním dodatočných kmeňových akcií jednotky Beta akcionárom jednotky Alfa za ich kmeňové akcie v jednotke Alfa ako v predchádzajúcom prípade.

Pri výpočte počtu akcií, ktoré by však mala jednotka Beta emitovať, je z výpočtu

⁵⁷ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, Príloha B: Návod na aplikáciu, odsek B23.

vylúčený nekontrolujúci podiel. Väčšinoví akcionári vlastnia 56 akcií jednotky Beta. Aby tento počet predstavoval 58,3 percenta vlastníckeho podielu, musela by jednotka Beta emitovať dodatočných 40 akcií. Väčšinoví akcionári by potom vlastnili 56 z 96 emitovaných akcií jednotky Beta, čo predstavuje 58,3 percenta kombinovanej jednotky. Výsledkom je reálna hodnota protihodnoty poskytnutej za účtovnej jednotku Alfa 1 600 jednotiek (t.j. 40 akcií, každá s reálnou hodnotou 40 jednotiek). Z toho vyplýva, že vykázaná suma podielu skupiny v účtovnej jednotke Alfa sa nezmení, ak sa niektorí z akcionárov účtovnej jednotky Beta nezúčastňujú na výmene. Hodnota poskytnutej protihodnoty je tá istá suma ako keby všetkých 60 akcionárov jednotky Beta ponúklo všetkých 60 kmeňových akcií na výmenu.

Do nekontrolujúceho podielu v rámci spätnej akvizície sa premieta pomerný podiel akcionárov s nekontrolujúcim podielom na účtovných hodnotách čistého identifikovateľného majetku subjektu, ktorý je právne nadobúdaným subjektom pred kombináciou. Vyplýva to z požiadavky, že v konsolidovanej účtovnej závierke majú byť majetok a záväzky ocenené a vykázané v ich účtovných hodnotách pred kombináciou, hoci v rámci ostatných akvizícií sa nekontrolujúce podiely oceňujú v ich reálnych hodnotách k dátumu akvizície.

Nekontrolujúci podiel predstavujú 4 akcie z celkového počtu 60 akcií jednotky Beta, ktoré sa nevymieňajú za akcie jednotky Alfa. Z toto dôvodu nekontrolujúci podiel predstavuje 6,7 percenta a vyjadruje podiel nekontrolujúcich akcionárov na účtovnej hodnote čistého majetku jednotky Beta pred kombináciou. Z tohto dôvodu sa konsolidovaná súvaha upraví tak, aby zobrazovala nekontrolujúci podiel v hodnote 6,7 percenta účtovnej hodnoty čistého majetku účtovnej jednotky Beta pred kombináciou, t.j. 134 jednotiek, teda 6,7 percenta z hodnoty 2 000 jednotiek. Konsolidovaná súvaha po akvizícii k 30.09.20X6 so zohľadnením nekontrolujúceho podielu:

Strana aktív	Konsolidovaná Súvaha Alfa	Strana Pasív
Goodwill	300	Emitované vlastné imanie (240 2 160
Dlhodobý majetok (3 000 + 1 500)	4 500	kmeňových akcií, t.j. 560 + 1 600)
Krátkodobý majetok (700 + 500)	1 200	Nerozdelené zisky (1400*93,3%) 1 306
		Nekontrolujúci podiel 134
		Dlhodobé záväzky (1100 + 400) 1 500
		Krátkodobé záväzky (600 + 300) 900
Spolu majetok	6000	Spolu VI a záväzky 6000

Nekontrolujúci podiel 134 jednotiek má dve zložky. Prvá zložka je reklasifikácia podielu nekontrolujúceho vlastníka na nerozdelených ziskoch účtovného nadobúdateľa bezprostredne pred nadobudnutím ($1\,400 \text{ jednotiek} \cdot 6,7\%$, teda 93,8 jednotiek). Druhá zložka reprezentuje reklasifikáciu podielu nekontrolujúceho vlastníka na emitovanom vlastnom imaní nadobúdateľa ($600 \text{ jednotiek} \cdot 6,7\%$ percent, teda 40,2 jednotiek).

3.1.4 Postupná akvizícia

Nadobúdateľ v určitých prípadoch ovládne nadobúdaný subjekt, v ktorom pred dátumom akvizície vlastnil podiel na vlastnom imaní. Takáto transakcia sa nazýva podnikovou kombináciou realizovanou postupne, tiež označovanou ako postupná akvizícia. Je viacero možností ako mohol nadobúdateľ pred dňom akvizície vo svojej konsolidovanej účtovnej závierke účtovať o predtým držaných podieloch. Podiely mohol vykazovať ako:

- finančný nástroj klasifikovaný ako finančné aktívum oceňované reálnou hodnotou cez výsledok hospodárenia (IAS 39),
- finančný nástroj klasifikovaný ako k dispozícii na predaj (IAS 39),
- investíciu do pridružených podnikov (IAS 28) alebo
- podiely na spoločnom podnikaní (IAS 31).

V prípade ak nadobúdateľ získa kontrolu nad nadobúdaným subjektom, v ktorom pred dátumom akvizície vlastnil takto klasifikované aktívum, dochádza k podnikovej kombinácii realizovanej postupne.

Ilustratívny príklad 7: Postupná akvizícia

Účtovná jednotka Alfa dňa 1. februára 20X0 nakúpila 35% podiel na vlastnom imaní účtovnej jednotky Beta. Dňa 31. decembru 20X1 účtovná jednotka Alfa odkúpi ďalší 40%-ný podiel v účtovnej jednotke Beta.

Podiel na vlastnom imaní vo výške 35 %, nadobudnutý ku dňu 1. februára 20X0 dáva spoločnosti Alfa právomoc podieľať sa na finančnej a prevádzkovej činnosti, ktorá predstavuje podstatný vplyv v spoločnosti Beta. Hoci účtovná jednotka Alfa k 31. decembru nadobúda iba 40%-ný podiel, spolu s predtým držaným podielom v celkovej výške 75 % je schopná riadiť prevádzkové a finančné zámery účtovnej jednotky Beta, čo jej umožní nadobudnúť kontrolu

nad účtovnou jednotkou Beta. Dátum akvizície, kedy spoločnosť Alfa nadobúda kontrolu je 31. december 20X1.

V podnikovej kombinácii realizovanej postupne je nadobúdateľ ku dňu akvizície povinný opätovne oceniť svoje predtým držané podiely v nadobúdanom subjekte vo výške ich reálnej hodnoty a prípadný výsledný zisk alebo stratu vykáže vo výsledku hospodárenia. Z účtovného hľadiska, v rámci postupnej akvizície v skutočnosti dochádza k nasledovným dvom krokom:

1. Eliminuje sa predtým držaný podiel, čo vedie k zaznamenaniu zisku alebo straty vo výsledku hospodárenia.
2. Následne sa zaúčtuje nadobudnutie kontroly nad nadobúdaným subjektom.

O predtým vlastnenom podieli sa účtuje, akoby bol vymenený spolu s poskytnutou protihodnotou za podiel pre kontrolujúci podiel v dcérskej spoločnosti. Reálna hodnota predtým vlastneného podielu preto tvorí jeden z komponentov, ktorý sa používa na výpočet goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy.

Vplyv postupnej akvizície na účtovné výkazy bude závisieť od klasifikácie predtým vlastneného podielu v nadobúdanom subjekte. V prípade ak o tomto podieli nadobúdateľ účtoval ako o finančnom aktíve oceňovanom reálnou hodnotou cez výsledok hospodárenia, nebude mať postupná akvizícia žiaden dopad na finančné výkazy, nakoľko zisky alebo straty z finančného aktíva oceňovaného v reálnej hodnote cez výsledok hospodárenia sa vykazujú taktiež vo výsledku hospodárenia⁵⁸.

Ak účtovná jednotka pred podnikovou kombináciou účtovala o daných podieloch v nadobúdanom subjekte ako o finančnom aktíve držanom na predaj, zisk alebo strata, ktorá vznikla zo zmeny v reálnej hodnote finančného aktíva alebo finančného záväzku sa v minulom období vykázal v ostatných súčiastiach komplexného výsledku. V takom prípade sa suma, ktorá bola vykázaná v ostatných súčiastiach komplexného výsledku, vykazuje rovnako ako by sa mala vykazovať, ak by nadobúdateľ priamo vyradil predtým držaný podiel na vlastnom imaní⁵⁹. K dátumu akvizície nadobúdateľ musí kumulovaný zisk alebo stratu, predtým vykazované v ostatných súčiastiach komplexného výsledku reklasifikovať z vlastného imania do výsledku hospodárenia ako reklasifikačnú úpravu⁶⁰.

⁵⁸ IAS 39 *Finančné nástroje: vykazovanie a oceňovanie*, odsek 55a.

⁵⁹ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, odsek 42.

⁶⁰ IAS 39 *Finančné nástroje: vykazovanie a oceňovanie*, odsek 55b.

V prípade účtovania o podieloch v nadobúdanom subjekte ako o investícii do pridružených podnikov alebo podieloch na spoločnom podnikaní spätne precení predtým držaný podiel na reálnu hodnotu a výsledný zisk alebo stratu z precenenia vykáže vo výsledku hospodárenia. Zisk alebo strata v ostatných súčastiach komplexného výsledku sa následne reklasifikujú do výsledku hospodárenia, ak je možné ich reklasifikovať. Následne preklasifikuje podiely z komplexného výsledku hospodárenia pridruženého podniku, príp. spoločného podniku (vykázané v ostatných súčastiach komplexného výsledku a akumulované vo vlastnom imaní, ak také vznikli) z vlastného imania do výsledku hospodárenia ako reklasifikačnú úpravu⁶¹.

*Ilustratívny príklad 8: Postupná akvizícia s predtým držaným podielom klasifikovanom ako investícia do pridružených podnikov*⁶²

Účtovná jednotka Alfa vlastní 40 % podiel na vlastnom imaní v účtovnej jednotke Beta. O tejto skutočnosti účtuje podľa IAS 28 *Investície do pridružených podnikov* ako o pridruženom podniku, ktorého účtovná hodnota je 80 mil. jednotiek. Účtovná jednotka Alfa 1. januára 20X2 nadobúda ďalší 50 % podiel účtovnej jednotky Beta za protihodnotu 250 mil. jednotiek.

Nadobúdateľ sa rozhodol oceňovať nekontrolujúci podiel v reálnej hodnote, pričom reálna hodnota nekontrolujúceho podielu bola stanovená na hodnotu 50 mil. jednotiek.

Reálna hodnota 40% predtým vlastneného podielu predstavuje 200 mil. jednotiek.

Reálna hodnota nadobudnutého čistého identifikovateľného majetku je oceňovaná v súvislosti s IFRS 3 a stanovená vo výške 440 mil. jednotiek.

Podľa IFRS 3 sa vyžaduje od nadobúdateľa, aby pri vykázanom identifikovateľnom majetku, záväzkoch a všetkých nekontrolujúcich podieloch identifikoval a vykázal goodwill alebo zisk z výhodnej kúpy, ktorý sa vypočíta ako prebytok súhrnu reálnej hodnoty poskytnutej protihodnoty ocenennej ku dňu akvizície, sumy všetkých nekontrolujúcich podielov

⁶¹ PricewaterhouseCoopers. *Understanding business combinations achieved in stages*. [online]. Dostupné na: <https://www.yumpu.com/en/document/view/11243805/understanding-business-combinations-achieved-in-stages>.

⁶² PricewaterhouseCoopers. *A Global Guide to Accounting for Business Combinations and Noncontrolling Interests*. [online]. 2012. Dostupné na internete: <http://www.pwc.com/us/en/cfodirect/publications/accounting-guides/global-guide-to-accounting-for-business-combinations-and-noncontrolling-interests-2013-edition.jhtml>.

nadobúdanom subjekte a reálnej hodnoty predtým vlastneného podielu nadobúdateľa na vlastnom imaní nadobúdaného subjektu k dátumu akvizície v prípade podnikovej kombinácii realizovanej postupne nad rozdielom medzi hodnotami identifikovateľného majetku a prevzatých záväzkov ocenených k dátumu akvizície v súlade s IFRS 3, teda nadobudnutým čistým identifikovateľným majetkom.

V prípade záporného rozdielu nadobúdateľ opätovne posúdi správnosť identifikovania všetkých nadobudnutých zložiek majetku a prevzatých záväzkov a preverí postupy na stanovenie súm, ktorých vykázanie sa požaduje k dátumu akvizície. V prípade ak po tomto prehodnotení rozdiel zostáva záporný, nadobúdateľ vykáže zisk z výhodnej kúpy vo výsledku hospodárenia.

Tabuľka č. 8: Výpočet reálnej hodnoty poskytnutej protihodnoty a goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy v rámci postupnej akvizície

Reálna hodnota poskytnutej protihodnoty	250 mil.
Reálna hodnota nekontrolujúcich podielov	50 mil.
Reálna hodnota predtým držaného podielu	200 mil.
Súčet	500 mil.
Reálna hodnota čistého identifikovateľného majetku spoločnosti Beta	- 440 mil.
Identifikovaný goodwill (kladný rozdiel)	60 mil.

Zdroj: Vlastné výpočty

Reálna hodnota predtým vlastneného podielu, 200 mil. jednotiek, tvorí jeden z komponentov, ktorý sa používa na výpočet goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy a účtuje sa o ňom, akoby bol vymenený spolu s poskytnutou protihodnotou výmenou za kontrolujúci podiel v dcérskej spoločnosti. Súčet reálnej hodnoty poskytnutej protihodnoty, nekontrolujúcich podielov a predtým držaného podielu je vo výške 500 mil. jednotiek. Účtovná jednotka Alfa vykáže vo svojom majetku goodwill, ktorého hodnota v dôsledku postupnej akvizície sa rovná hodnote 60 mil. jednotiek.

Nadobúdateľ, spoločnosť Alfa ku dňu akvizície dňa 1. januára 20X2, deň kedy v skutočnosti preberá kontrolu nad finančnými a prevádzkovými politikami nadobúdaného subjektu, spoločnosti Beta, urobí nasledovné účtovné zápisy:

Tabuľka č. 9: Účtovné zápisy ku dňu akvizície v rámci realizácie postupnej akvizície

	MD	D
Čistý identifikovateľný majetok	440	
Goodwill	60	
Peniaze (hotovosť/bankový účet)		250
Investícia do pridružených podnikov (eliminácia účtovnej hodnoty)		80
Zisk z precenenia majetku		120
Nekontrolujúci podiel		50

Zdroj: Vlastné výpočty

Účtovná jednotka Alfa eliminuje predtým držaný podiel, o ktorom účtovala ako o investícii do pridružených podnikov, čo vedie ku vzniku zisku z precenenia majetku. Vzniknutý zisk z precenenia 40% predtým držaného podielu je vykázaný vo vlastnom imaní, v položke výsledku hospodárenia, vypočítaný ako rozdiel reálnej hodnoty predtým vlastneného podielu a jej účtovnej hodnoty, t. j. 200 mil. – 80 mil. Reálna hodnota 10% nekontrolujúcich podnikov je vykázaná vo vlastnom imaní a to vo výške 50 mil. jednotiek.

3.2 Podniková kombinácia realizovaná bez poskytnutej protihodnoty

Na účtovanie o podnikových kombináciách, kedy nadobúdateľ ovládne nadobúdaný subjekt bez toho, aby došlo k poskytnutiu protihodnoty výmenou za kontrolu nadobúdaného podniku, sa tak ako aj v prípade podnikových kombinácií s poskytnutou protihodnotou vzťahujú zásady a podmienky IFRS 3 a uplatňuje sa akvizičná metóda⁶³. Podnikové kombinácie tohto typu vzniknú napríklad pri odkúpení vlastných akcií alebo zánikom menšinového veto práva.

Revidovaný štandard IFRS 3 (2008) prináša zmenu v porovnaní so štandardom IFRS 3 (2004) a dopĺňa návod na aplikáciu akvizičnej metódy na transakcie definované ako

⁶³ IFRS 3 Podnikové kombinácie, odsek 43.

podnikové kombinácie realizované výlučne na základe zmluvy alebo formou podielových združení, tzv. vzájomných podnikov.

Nadobúdateľ ako aj v prípade podnikových kombinácii s poskytnutou protihodnotou vykáže k dátumu akvizície oddelene od goodwillu nadobudnutý identifikovateľný majetok, prevzaté záväzky a všetky nekontrolujúce podiely v nadobúdanom subjekte. Nadobudnutý identifikovateľný majetok a prevzaté záväzky oceňuje v reálnej hodnote k dátumu akvizície. Všetky nekontrolujúce podiely v nadobúdanom subjekte ocení ku dňu akvizície reálnou hodnotou alebo pomerným podielom týchto nekontrolujúcich podielov na čistom identifikovateľnom majetku nadobúdaného subjektu.

Na stanovenie hodnoty goodwillu v podnikovej kombinácii, pri ktorej nedošlo k poskytnutiu protihodnoty, použije nadobúdateľ namiesto reálnej hodnoty poskytnutej protihodnoty k dátumu akvizície reálnu hodnotu podielu nadobúdateľa na vlastnom imaní nadobúdaného subjektu k dátumu akvizície⁶⁴. Nadobúdateľ by mal určiť reálnu hodnotu svojho podielu v nadobúdanom subjekte k dátumu akvizície s použitím jedného alebo viacerých postupov oceňovania, ktoré zodpovedajú daným okolnostiam a pre ktoré sú dostupné dostatočné údaje⁶⁵.

3.2.1 Podniková kombinácia realizovaná odkúpením vlastných akcií

Ide o typ podnikovej kombinácie, kedy nadobúdaný subjekt spätne odkúpi pre existujúceho investora (nadobúdateľa) dostatočný počet svojich vlastných akcií, s cieľom dosiahnuť ovládanie.

Ilustratívny príklad 9 – Podniková kombinácia realizovaná odkúpením vlastných akcií

Dňa 1. januára 20X1 spoločnosť Alfa nadobudla 1 000 z celkového počtu 3 000 akcií spoločnosti Beta. Tento podiel dáva spoločnosti Alfa právomoc podieľať sa na finančnej a prevádzkovej činnosti, ktorá predstavuje podstatný vplyv v spoločnosti Beta. Spoločnosť Beta sa tak stáva jej pridruženým podnikom.

Dňa 30. júna 20X2 spoločnosť Beta kúpila 1 500 vlastných akcií od investorov iných ako Alfa a znížila ZI o ich hodnotu. Alfa nadobudla kontrolu nad Betou vďaka svojej

⁶⁴ IFRS 3 Podnikové kombinácie, odsek 33.

⁶⁵ IFRS 3 Podnikové kombinácie, Príloha B: Návod na aplikáciu, odsek B46.

schopnosti prehlasovania ostatných akcionárov, vyplývajú z držby 1 000 akcií z celkového počtu akcií v obeh, t.j. 1500 akcií spoločnosti Beta.

Pri neexistencii dôkazov o opaku je dňom akvizície 30. jún 20X2, kedy Alfa v skutočnosti nadobudla kontrolu prostredníctvom jej schopnosti obsadenia väčšiny hlasov na valnom zhromaždení akcionárov. Hoci Alfa neprijala žiadne opatrenia a neposkytla protihodnotu, nadobudla kontrolu ako výsledok konania spoločnosti Beta dňa 30. júna 20X2. Teda, tento dátum je identifikovaný ako deň akvizície.

Aplikácia druhého a tretieho kroku akvizičnej metódy, určenie dátumu akvizície a vykazovanie a oceňovanie nadobudnutého identifikovateľného majetku, prevzatých záväzkov a každého nekontrolujúceho podielu v nadobúdanom subjekte, je zhodná s uplatnením požiadaviek a výnimiek ako v prípade podnikových kombinácií s poskytnutou protihodnotou. Rozdiel vzniká v štvrtom kroku akvizičnej metódy, vo vykazovaní a oceňovaní goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy. Na rozdiel od podnikovej kombinácie s poskytnutou protihodnotou sa vo štvrtom kroku akvizičnej metódy, vykazovanie a oceňovanie goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy, na stanovenie reálnej hodnoty poskytnutej protihodnoty v podnikovej kombinácii použije nadobúdateľ namiesto reálnej hodnoty poskytnutej protihodnoty k dátumu akvizície reálnu hodnotu podielu nadobúdateľa na vlastnom imaní nadobúdaného subjektu k dátumu akvizície.

Nadobúdateľ vykáže ku dňu akvizície goodwill, ktorý bude výsledkom kladného prebytku súhrnu reálnej hodnoty podielu nadobúdateľa na vlastnom imaní nadobúdaného subjektu k dátumu akvizície, sumy všetkých nekontrolujúcich podielov v nadobúdanom subjekte ocenených v súlade s IFRS 3 a reálnej hodnoty, ktorú mal k dátumu akvizície predtým vlastnený podiel nadobúdateľa na vlastnom imaní nadobúdaného subjektu nad čistým identifikovateľnými aktívami ocenených k dátumu akvizície v súlade s IFRS 3. Záporný rozdiel by znamenal vykázanie zisku z výhodnej kúpy, pre vykázanie ktorého však nadobúdateľ musí opätovne posúdiť správnosť identifikovania a oceňovania všetkých zložiek účtovania o podnikovej kombinácii.

3.2.2 Podniková kombinácia realizovaná zánikom menšinového veta práva

Ku transakcii, ktorá je charakterizovaná ako podniková kombinácia realizovaná zánikom menšinového veta práva dôjde, keď sa skončí platnosť práva veta nekontrolujúceho vlastníka, ktoré predtým znemožňovali nadobúdateľovi ovládať nadobúdaný subjekt, v ktorom držal väčšinové hlasovacie práva.

Ilustratívny príklad 10: Podniková kombinácia realizovaná zánikom menšinového veta práva

Dňa 1. januára 20X1 kúpila spoločnosť Alfa väčšinový podiel v spoločnosti Beta. Spoločnosti Alfa je znemožnené ovládať spoločnosť Beta, čo vyplýva zo zmluvných práv držaných inými investormi spoločnosti Beta na dobu určitú (napr. veto právo). Platnosť všetkých obmedzujúcich práv nekontrolujúcich vlastníkov vyprší 1. júla 20X2.

Pri neexistencii dôkazov o opaku je dňom akvizície 1. júl 20X2, kedy je zrealizovaná podniková kombinácia zánikom všetkých obmedzujúcich práv. Spoločnosť Alfa ovládne spoločnosť Beta pomocou držby väčšiny hlasovacích práv a tým získava schopnosť ovládať jej finančnú a prevádzkovú činnosť. Dňom akvizície je 1. júl 20X2.

Tak isto ako v prípade podnikovej kombinácie realizovanej odkúpením vlastných akcií, nadobúdateľ, spoločnosť Alfa, výmenou za získanie kontroly v nadobúdanom subjekte Beta neposkytol žiadnu protihodnotu. Preto v štvrtom kroku akvizičnej metódy na stanovenie hodnoty goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy namiesto reálnej hodnoty poskytnutej protihodnoty použije reálnu hodnotu svojho podielu na vlastnom imaní nadobúdaného subjektu ku dňu akvizície, t.j. 1. júl 20X2, určenú s použitím oceňovacieho postupu.

3.2.3 Podniková kombinácia na základe zmluvy

Jednou formou podnikovej kombinácie realizovanej bez poskytnutej protihodnoty je situácia, keď sa nadobúdateľ a nadobúdaný subjekt dohodnú na skombinovaní svojich podnikov iba prostredníctvom zmluvy. Nadobúdateľ tak neposkytne protihodnotu výmenou za možnosť ovládať nadobúdaný subjekt a k dátumu akvizície alebo predtým nemá podiely na vlastnom imaní nadobúdaného subjektu. Medzi príklady podnikových kombinácií

realizovaných iba prostredníctvom zmluvy patrí spojenie dvoch podnikov v rámci dohody o zviazanosti alebo vytvorenie duálne kótovanej korporácie⁶⁶.

Nadobúdateľ má pri takýchto typoch podnikovej kombinácie priradiť vlastníkom nadobúdaného podniku sumu čistých aktív nadobúdaného podniku vykázanú v súlade s IFRS 3. Nekontrolujúcimi podielmi na vlastnom imaní nadobúdaného podniku sú v účtovnej závierke nadobúdateľa po podnikovej kombinácii podiely na vlastnom imaní držané inými stranami než nadobúdateľom⁶⁷.

V prípade tejto podnikovej kombinácie môže nastať situácia, že všetky podiely na vlastnom imaní sú priradené nekontrolujúcemu podielu. Pri výpočte goodwillu sa má použiť reálna hodnota podielu nadobúdateľa ku dňu akvizície v nadobúdanom podniku, určená použitím oceňovacích techník zdôvodňujúcich reálnu hodnotu presunutej protihodnoty ku dňu akvizície. Na účel ocenenia goodwillu (alebo zisku z výhodnej kúpy) musí použiť reálnu hodnotu svojho podielu v nadobúdanom podniku ako reálnu hodnotu poskytnutej protihodnoty.

3.2.4 Podniková kombinácia vzájomných podnikov

Vzájomný podnik je charakterizovaný ako účtovná jednotka, ktorá je iná, než účtovná jednotka vlastnená investorom, ktorá poskytuje dividendy nižšie náklady alebo iné ekonomické úžitky priamo svojim vlastníkom, členom, alebo účastníkom. Príkladom takéhoto typu podniku je vzájomná poisťovňa, úverové združenie a družstvá.

Podniková kombinácia vzájomných podnikov sa vo svojej podstate značne nelíši od ostatných typov, ale má niekoľko odlišných vlastností, ktoré vznikajú hlavne z toho dôvodu, že ich členovia sú tak zákazníci, ako aj vlastníci⁶⁸. Tí zväčša zo svojho členstva očakávajú získanie úžitkov, často v podobe znížených poplatkov účtovaných za tovary alebo služby, alebo v podobe subvenčných dividend⁶⁹.

Vzhľadom na skutočnosť, že v rámci podnikovej kombinácie vzájomných podnikov dochádza k výmene podielov na vlastnom imaní (členských podielov) medzi nadobúdateľom

⁶⁶ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, odsek 43 c.

⁶⁷ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, odsek 44.

⁶⁸ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, Príloha B: Návod na aplikáciu, odsek B48.

⁶⁹ Pomerná časť subvenčných dividend pridelená každému členovi je často založená na objeme obchodov, ktoré s vzájomným podnikom uskutočnil tento člen počas roka.

a nadobúdaným subjektom, štandard IFRS 3 nedovoľuje výnimku zo všeobecných požiadaviek v súvislosti s aplikáciou akvizičnej metódy na podnikovú kombináciu vzájomných podnikov. To znamená, že nadobúdateľ musí byť identifikovaný v prípade každej takejto kombinácii. Návod na identifikovanie nadobúdateľa stanovený v IFRS 3 je aplikovateľný na vzájomné podniky a preto sa výbor rozhodol neposkytnúť žiaden dodatočný návod, no napriek tomu sú uvedené osobitné úvahy pri uplatňovaní akvizičnej metódy na kombinácie vzájomných podnikov.

V podnikovej kombinácii vzájomných podnikov, poskytuje subjekt identifikovaný ako nadobúdateľ svoje členské podiely vo výmene za členské podiely v nadobúdanom subjekte. V takomto prípade sa dá určiť spoľahlivejšie reálna hodnota podielov na vlastnom imaní nadobúdaného subjektu alebo členských podielov v nadobúdanom subjekte (alebo reálna hodnota nadobúdaného subjektu), pretože za daných okolností by mohlo byť jednoduchšie určenie reálnej hodnoty celkových podielov nadobúdaného subjektu ako reálnej hodnoty rastúcich členských podielov poskytnutých nadobúdateľom⁷⁰. Vzhľadom na to, že je poskytnutá protihodnota spoľahlivejšie ocenená použitím reálnej hodnoty nadobúdaného subjektu, vyžaduje sa, aby nadobúdateľ stanovil aj hodnotu goodwillu s použitím reálnej hodnoty podielov na vlastnom imaní nadobúdaného subjektu ku dňu akvizície.

Nadobúdateľ v rámci podnikovej kombinácie vzájomných podnikov vykáže čistý majetok nadobudnutého subjektu ako priame zvýšenie základného imania alebo vlastného imania, nie ako zvýšenie nerozdeleného zisku, čo je postup konzistentný so spôsobom, akým uplatňujú akvizičnú metódu ostatné typy účtovných jednotiek v rámci podnikových kombinácií⁷¹. Štandardy väčšinou nepredpisujú vykazovanie na konkrétnych účtoch v rámci vlastného imania, ale v prípade podnikovej kombinácie vzájomných podnikov špecifikuje požiadavku, že hodnota rovná čistému majetku nadobúdaného subjektu nesmie byť vykázaná v nerozdelenom zisku.

V podnikovej kombinácii realizovanej primárne prostredníctvom výmeny podielov na vlastnom imaní identifikácia nadobúdateľa nie je vždy jednoznačná. Treba zvážiť všetky skutočnosti a okolnosti súvisiace so vznikom podnikovej kombinácie. Nadobúdateľom je zvyčajne tá kombinujúca sa účtovná jednotka, ktorá emituje svoje podiely na vlastnom imaní.

⁷⁰ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, Príloha B: Návod na aplikáciu, odsek B47.

⁷¹ IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, Príloha B: Návod na aplikáciu, odsek B47.

Je ňou tá účtovná jednotka, ktorej relatívna veľkosť, meraná napríklad majetkom, výnosmi alebo ziskom, je významne vyššia, ako je to v prípade inej kombinujúcej sa účtovnej jednotky alebo jednotiek.

Ilustratívny príklad 11: Identifikácia nadobúdateľa a určenie dátumu akvizície v rámci podnikovej kombinácie vzájomných podnikov

Spoločnosť Alfa a Beta sú podielové družstvá vlastnené ich zákazníkmi, ktorí dostávajú dividendy v pomernej časti k hodnote kúpených tovarov. Tieto družstvá sa rozhodli skombinovať a podpísali zmluvu ku dňu 1. jún 20X1. Spoločnosť Alfa dňa 30. júna 20X1 emituje svoje členské podiely výmenou za členské podiely v spoločnosti Beta.

Nadobúdateľom je účtovná jednotka Alfa, ktorá poskytne svoje členské podiely vo výmene za členské podiely v nadobúdanom subjekte, v účtovnej jednotke Beta, ktorá je chápaná ako podnik v zmysle IFRS 3. Pri neexistencii dôkazov o opaku je dňom akvizície 31. jún 20X1, kedy účtovná jednotka Alfa získava právomoc riadiť finančné a prevádzkové činnosti účtovnej jednotky Beta, čiže deň, kedy emituje podiely pre predchádzajúcich členov účtovnej jednotky Beta.

Ocenenie vzájomných podnikov reálnou hodnotou by malo zahŕňať predpoklady, ktoré by si vytvorili účastníci trhu o budúcich členských úžitkoch, ak aj všetky ostatné relevantné predpoklady, ktoré by si vytvorili účastníci trhu o vzájomnom podniku⁷².

Na určenie reálnej hodnoty podielového združenia sa môže použiť model odhadovaných budúcich peňažných tokov. Peňažné toky používané ako vstupy modelu by mali byť založené na očakávaných peňažných tokoch vzájomného podniku, ktoré budú pravdepodobne zohľadňovať zľavy predstavujúce členské úžitky, ako sú znížené sadzby účtované za tovary alebo služby.

⁷² IFRS 3 Podnikové kombinácie, Príloha B: Návod na aplikáciu, odsek B49.

Záver

Pre účely diplomovej práce sme si podnikové kombinácie rozdelili na dva typy a to v závislosti od skutočnosti, či sa podniková kombinácia uskutočnila s poskytnutím protihodnoty alebo bez poskytnutia protihodnoty. V rámci podnikových kombinácií s poskytnutou protihodnotou, t.j. jednoduchá podniková kombinácia, podniková kombinácia s nadobudnutím nekontrolujúceho podielu, spätná akvizícia, postupná akvizícia sme analyzovali kroky akvizičnej metódy s aplikáciou na jednoduchých ilustratívnych príkladoch.

Jednoduchou podnikovou kombináciou rozumieme situáciu, kedy jeden podnik, nadobúdateľ, prevezme kontrolu nad druhým podnikom, nadobúdaným subjektom, kúpou 100% podielu na základnom imaní alebo kúpou všetkých čistých aktív. Nadobúdateľ, v prípade ak nakúpi 100 %-ný podiel na vlastnom imaní, stáva sa materskou spoločnosťou so 100% podielom v nadobúdanom subjekte a nevzniká jej žiaden nekontrolujúci podiel. Nekontrolujúce podiely vznikajú v prípade neúplne vlastneného dcérskeho podniku, t.j. keď materský podnik nevlastní v dcérskom podniku celý vlastnícky podiel. Transakcia alebo iná udalosť sú považované za spätnú akvizíciu, ak účtovná jednotka, ktorej podiely na vlastnom imaní sa nadobúdajú (subjekt, ktorý je z právneho hľadiska nadobúdaný), je z hľadiska účtovníctva nadobúdateľom. K účtovaniu o postupnej akvizícii dochádza v prípade, ak nadobúdateľ ovládne nadobúdaný subjekt, v ktorom pred dátumom akvizície vlastnil podiel na vlastnom imaní.

V rámci podnikových kombinácií bez poskytnutej protihodnoty sme analyzovali aplikáciu akvizičnej metódy na podnikovú kombináciu realizovanú odkúpením vlastných akcií, zánikom menšinového veto práva, na základe zmluvy a podnikovú kombináciu vzájomných podnikov. Podniková kombinácia, kedy nadobúdaný subjekt spätne odkúpi pre existujúceho investora (nadobúdateľa) dostatočný počet svojich vlastných akcií, s cieľom dosiahnuť ovládanie, sa nazýva podniková kombinácia realizovaná odkúpením vlastných akcií. Ku transakcii, ktorá je charakterizovaná ako podniková kombinácia realizovaná zánikom menšinového veta práva dôjde, keď sa skončí platnosť práva veta nekontrolujúceho vlastníka, ktoré predtým znemožňovali nadobúdateľovi ovládať nadobúdaný subjekt, v ktorom držal väčšinové hlasovacie práva. Nadobúdateľ a nadobúdaný subjekt sa môžu dohodnúť na skombinovaní svojich podnikov iba prostredníctvom zmluvy. Nadobúdateľ tak neposkytne

protihodnotu výmenou za možnosť ovládať nadobúdaný subjekt a k dátumu akvizície alebo predtým nemá podiely na vlastnom imaní nadobúdaného subjektu.

Podniková kombinácia vzájomných podnikov sa vo svojej podstate značne nelíši od ostatných typov. Odlišnosti vznikajú hlavne z toho dôvodu, že členovia vzájomných podnikov sú tak zákazníci, ako aj vlastníci, ktorí zo svojho členstva očakávajú získanie úžitkov, často v podobe znížených poplatkov účtovaných za tovary alebo služby, alebo v podobe subvenčných dividend. V rámci podnikovej kombinácie vzájomných podnikov dochádza k výmene podielov na vlastnom imaní (členských podielov) medzi nadobúdateľom a nadobúdaným subjektom.

V rámci každej podnikovej kombinácii musí byť jedna z kombinujúcich sa účtovných jednotiek identifikovaná ako nadobúdateľ a musí byť určený dátum akvizície, ku ktorému nadobúdateľ právne poskytne protihodnotu, nadobudne majetok a prevezme záväzky nadobúdaného subjektu, teda ku ktorému získava právomoc riadiť prevádzkové a finančné zámery iného subjektu.

Vykazovanie a oceňovanie identifikovateľného nadobudnutého majetku, prevzatých záväzkov a každého nekontrolujúceho podielu v nadobúdanom subjekte vyžaduje v každej podnikovej kombinácii zohľadnenie zásad oceňovania a vykazovania a výnimok z nich. Ak vznikne nekontrolujúci podiel, nadobúdateľ ocení všetky nekontrolujúce podiely v nadobúdanom subjekte reálnou hodnotou alebo pomerným podielom týchto nekontrolujúcich podielov na čistom identifikovateľnom majetku nadobúdaného subjektu.

V rámci podnikových kombinácií s poskytnutou protihodnotou, nadobúdateľ vykazuje k dátumu akvizície goodwill, ktorý je vo výške kladného prebytku súhrnu reálnej hodnoty poskytnutej protihodnoty, sumy všetkých nekontrolujúcich podielov v nadobúdanom subjekte ocenených v súlade s IFRS 3 a v prípade postupnej akvizície reálnej hodnoty predtým držaného podielu nadobúdateľa na vlastnom imaní nadobúdaného subjektu nad reálnou hodnotou čistých identifikovateľných aktív nadobúdaného subjektu k dátumu akvizície ocenených v súlade s IFRS 3. Záporný výsledok by bol po opätovnom posúdení správnosti jeho stanovenia vykázaný ako zisk z výhodnej kúpy s vplyvom na výsledok hospodárenia.

Na rozdiel od podnikových kombinácií s poskytnutou protihodnotou musí nadobúdateľ na účely oceňovania a vykazovania goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy v rámci podnikovej kombinácii bez poskytnutia protihodnoty nahradiť reálnu hodnotu

poskytnutej protihodnoty reálnou hodnotou svojich podielov na vlastnom imaní nadobúdaného subjektu ku dňu akvizície. Nadobúdateľ pritom musí určiť reálnu hodnotu svojho podielu v nadobúdanom subjekte k dátumu akvizície použitím jedného alebo viacerých postupov oceňovania.

Môže však nastať aj prípad, kedy aj v rámci podnikovej kombinácie s poskytnutou protihodnotou je reálna hodnota podielov na vlastnom imaní nadobúdaného subjektu k dátumu akvizície spoľahlivejšie hodnotiteľná ako poskytnutá protihodnota. Ide o prípad podnikovej kombinácie ako je spätná akvizícia, v rámci ktorej si nadobúdateľ a nadobúdaný subjekt vymenia podiely na vlastnom imaní.

Podnikové kombinácie predstavujú náročnú problematiku, ktorej aplikácia v praxi nie je vždy jednoduchá. Vyvoláva množstvo otázok a vyžaduje profesionálne zručnosti a znalosť štandardoch týkajúcich sa danej problematiky. Ako sme si v diplomovej práci ukázali, za najnáročnejšiu možno považovať skupinu podnikových kombinácií bez poskytnutia protihodnoty, ku ktorej pre jej náročnosť existuje menej študijných materiálov.

Zoznam použitej literatúry

Knižné publikácie:

- [1] Alfredson, K. a kol. 2009. *Applying International Financial Accounting Standards*. Milton: John Wiley & Sons Australia, 2009. 1180 s. ISBN 978-04-7081-967-8.
- [2] IASB. 2012. *2013 International Financial Reporting Standards, PART A the Conceptual Framework and requirements*. London: IFRS Foundation, 2012. 1 568 s. ISBN 978-1-907877-78-0.
- [3] IASB. 2012. *2013 International Financial Reporting Standards, PART B the accompanying documents*. London: IFRS Foundation, 2012. 2 432 s. ISBN 978-1-907877-78-0.
- [4] PARIŠOVÁ, R. 2010. *Podnikové kombinácie podľa IFRS*. Bratislava: IuraEdition, 2010. 173 s. ISBN 978-80-8078-330-3.

Právne predpisy:

- [5] IASCF, 2010. *Koncepčný rámec pre finančné vykazovanie*. [online]. 2010. dostupné na: <http://www.iasplus.com/en/standards/other/framework>.
- [6] Nariadenie Komisie (ES) č. 1126/2008 z 3. novembra 2008, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 prijímajú určité medzinárodné účtovné štandardy v konsolidovanom znení k 1. 1. 2013.

Elektronické dokumenty:

- [7] Delloite. *Business combinations and changes in ownership interests*. [online]. London: Delloite Touche Tohmatsu, 2008. Dostupné na internete: <http://www.iasplus.com/en/publications/global/guides/pub2690>.
- [8] PricewaterhouseCoopers. *A Global Guide to Accounting for Business Combinations and Noncontrolling Interests*. [online]. 2012. Dostupné na internete: <http://www.pwc.com/us/en/cfodirect/publications/accounting-guides/global-guide-to-accounting-for-business-combinations-and-noncontrolling-interests-2013-edition.jhtml>.
- [9] PricewaterhouseCoopers. *Understanding business combinations achieved in stages*. [online]. Dostupné na: <https://www.yumpu.com/en/document/view/11243805/understanding-business-combinations-achieved-in-stages>.

Zoznam ilustratívnych príkladov a tabuliek

Ilustratívne príklady

Ilustratívny príklad 1: *Identifikácia nadobúdateľa v rámci jednoduchej podnikovej kombinácie*

Ilustratívny príklad 2: *Identifikácia nadobúdateľa v rámci jednoduchej podnikovej kombinácie*

Ilustratívny príklad 3: *Určenie dátumu akvizície v rámci jednoduchej podnikovej kombinácie*

Ilustratívny príklad 3 (pokr.): *Vykazovanie a oceňovanie nadobudnutého identifikovateľného majetku a prevzatých záväzkov v rámci jednoduchej podnikovej kombinácie*

Ilustratívny príklad 3 (pokr.): *Vykazovanie a oceňovanie goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy*

Ilustratívny príklad 4: *Identifikácia nadobúdateľa a určenie dátumu akvizície v rámci podnikovej kombinácie so vznikom nekontrolujúceho podielu*

Ilustratívny príklad 4 (pokr.): *Vykazovanie a oceňovanie nadobudnutého identifikovateľného majetku, prevzatých záväzkov a všetkých nekontrolujúcich podielov*

Ilustratívny príklad 4 (pokr.): *Vykazovanie a oceňovanie goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy v rámci podnikovej kombinácie so vznikom nekontrolujúceho podielu*

Ilustratívny príklad 5: *Identifikácia nadobúdateľa a určenie dátumu akvizície v rámci spätnej akvizície*

Ilustratívny príklad 5 (pokr.): *Vykazovanie a oceňovanie identifikovateľného nadobudnutého majetku, prevzatých záväzkov a každého nekontrolujúceho podielu v nadobúdanom subjekte a vykazovanie a oceňovanie goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy v rámci spätnej akvizície*

Ilustratívny príklad 6: *Spätná akvizícia so vznikom nekontrolujúcich podielov*

Ilustratívny príklad 7: *Postupná akvizícia*

Ilustratívny príklad 8: *Postupná akvizícia s predtým držaným podielom klasifikovanom ako investícia do pridružených podnikov*

Ilustratívny príklad 9: *Podniková kombinácia realizovaná odkúpením vlastných akcií*

Ilustratívny príklad 10: *Podniková kombinácia realizovaná zánikom menšinového veta práva*

Ilustratívny príklad 11: *Identifikácia nadobúdateľa a určenie dátumu akvizície v rámci podnikovej kombinácie vzájomných podnikov*

Tabuľky

Tabuľka č. 1: *Pomocná tabuľka pri výpočte reálnej hodnoty čistých identifikovateľných aktív účtovnej v rámci jednoduchej podnikovej kombinácie (v reálnych hodnotách)*

Tabuľka č. 2: *Výpočet reálnej hodnoty poskytnutej protihodnoty v rámci jednoduchej podnikovej kombinácie*

Tabuľka č. 3: *Pomocná tabuľka pri výpočte reálnej hodnoty čistých identifikovateľných aktív v rámci podnikovej kombinácie so vznikom nekontrolujúcich podielov (v reálnych hodnotách)*

Tabuľka č. 4: *Pomocná tabuľka pri výpočte goodwillu v rámci podnikovej kombinácie so vznikom nekontrolujúceho podielu oceneného proporcionálne*

Tabuľka č. 5: *Pomocná tabuľka pri výpočte goodwillu v rámci podnikovej kombinácie so vznikom nekontrolujúceho podielu oceneného reálnou hodnotou*

Tabuľka č. 6: *Vplyv spätnej akvizície na vykazovanie v konsolidovanej účtovnej závierke*

Tabuľka č. 7: *Ilustrácia zmeny štruktúry emitovaných akcií a vlastníctva v rámci spätnej akvizície*

Tabuľka č. 8: *Výpočet reálnej hodnoty poskytnutej protihodnoty a goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy v rámci postupnej akvizície*

Tabuľka č. 9: *Účtovné zápisy ku dňu akvizície v rámci realizácie postupnej akvizície*